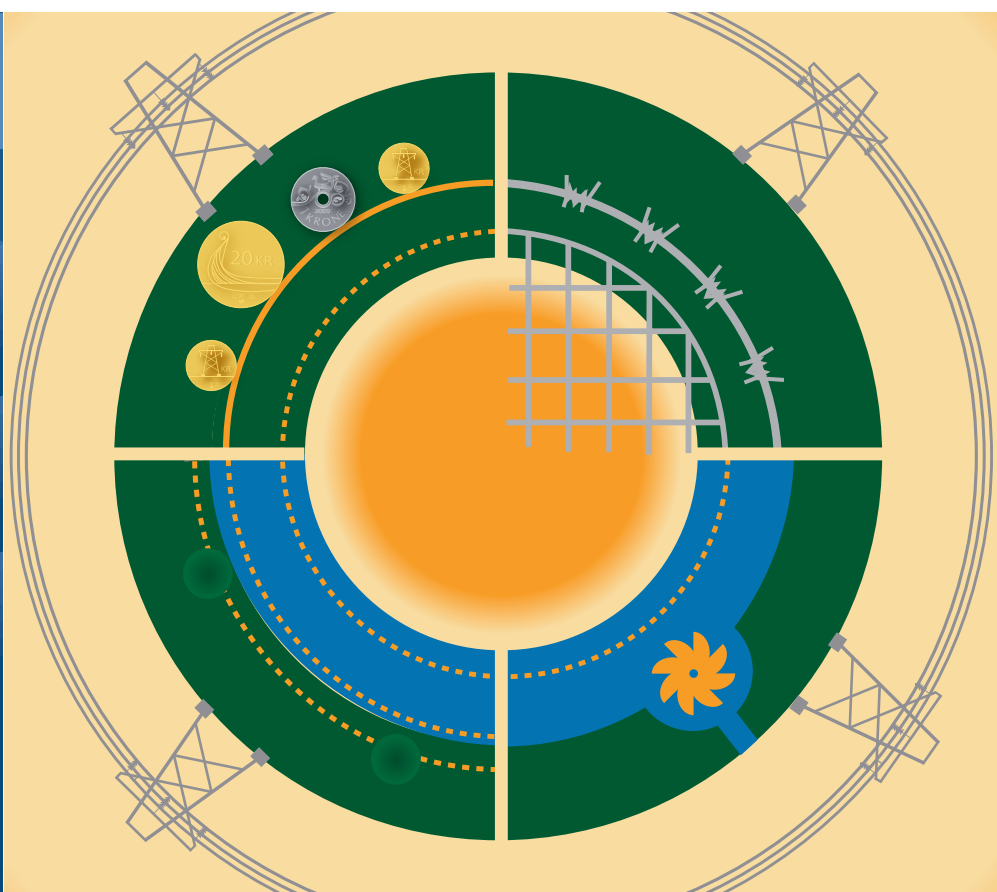

Årsrapport for tilsyn 2011

2
2012

R
A
P
P
O
R
T

Årsrapport for tilsyn 2011

Norges vassdrags- og energidirektorat
2012

Rapport 2-2012

Årsrapport for tilsyn 2011

ISBN: 978-82-410-0790-3

ISSN: 1501-2832

Trykk: NVEs kopisenter

Opplag: 200

Redaksjonskomité: Anne Rogstad, Svein Olav Arnesen og Vibeke Rystad

Fotografier: NVE

Grafikk: Rune Stubrud, NVE

Ombrekking: Rune Stubrud, NVE

Forside: Rune Stubrud

Sammendrag: Rapporten gir en oversikt over NVEs tilsyns- og reaksjonsvirksomhet i 2011.

Emneord: Tilsyn, revisjon, inspeksjon, reaksjon, avvik

© Norges vassdrags- og energidirektorat, 2012

Henveldeiser om denne rapporten rettes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstuen, 0301 Oslo

Telefon: 09575

Telefax: 22 95 90 00

www.nve.no

Innhold

Forord	5
1. NVEs tilsynsvirksomhet	6
2. Tilsynsområder og hovedfunn	7
3. Gjennomgang av de ulike tilsynsområder	9
A- Vassdrag	9
3.1 Sikkerheten til dammer og andre vassdragsanlegg	10
3.2 Miljøkrav ved bygging og drift av vassdragsanlegg	12
3.3 Kontroll med kommunalt tilsyn med kommunale skredsikringsanlegg mv	14
B- Energiforsyning	15
3.4 Kraftforsyningsberedskap	16
3.5 Overføringsanlegg - drift og vedlikehold	17
3.6 Fjernvarmeanlegg	18
3.7 Gassanlegg nedstrøms	18
3.8 Kraftsystemutredninger	19
3.9 Rasjoneringsplaner	20
3.10 Lokale energiutredninger	21
3.11 Statnetts utøvelse av systemansvaret	21
3.12 Kraftmarkedsadferd	22
3.13 Regulerkraftavregning	23
3.14 Markedsplass for kraftomsetning	23
3.15 Utenlandshandel	24
3.16 Tariffer/nettleie, anleggsbidrag og tilknytningsplikt	24
3.17 Økonomisk og teknisk rapportering	25
3.18 Leveringskvalitet og feilanalyse	26
3.19 Opprinnelsesgarantier	27
3.20 Miljøkrav ved bygging og drift av Energianlegg	28
C- Energimerking og energibruk	29
3.21 Energimerking av bygninger	30
3.22 Energimerking av hvitevarer	31-32
3.23 Økodesign	33
3.24 Energy Star	33
3.25 Program for energieffektivisering i energi-intensiv industri	34
4. NVEs bruk av reaksjoner for brudd på energi- og vassdragslovgivningen	35
5. Neste års tilsynsvirksomhet	39
6. Organisering	40
7. Spesielle temaer	41
8. Begrepene avvik og anmerkninger	43
9. Hjemler og tilsynsgrunnlag	44

Forord

Formålet med denne rapporten er å gi en samlet oversikt over NVEs tilsyn og reaksjonsbruk i 2011.

NVE har et vidtrekkende ansvar for tilsyn innenfor vassdrags- og energilovgivningen og annen lovgivning som NVE forvalter. NVE fører et omfattende tilsyn på mange områder. Hensikten med tilsynene er å sikre at målsettingene med regelverket nås og at krav satt i regelverket eller i vedtak følges. Tilsynene er av stor viktighet for blant annet forsynings-sikkerheten av energi, sikkerhet til anleggene og at miljø- og landskapshensyn blir ivaretatt. NVE har i 2011 styrket tilsynet.

NVE er opptatt av at de funn som gjøres ved tilsyn blir fulgt opp med hensiktsmessige reaksjoner.

Det kan være nyttig for vassdrags- og energibransjen, forbrukere og politikere å få innsikt i NVEs tilsynsaktivitet og bruken av reaksjoner. For NVE er det viktig at våre erfaringer formidles til dem som kan ha nytte av dette.

Oslo 7. mars 2012

Per Sanderud
vassdrags- og energidirektør

1. NVEs tilsynsvirksomhet

1.1 Tilsyn er del av NVEs strategi

Tilsyn er ett av åtte fokusområder i NVEs strategi for 2010–2014. God utøvelse av tilsyn bygger på at NVE har nødvendig kompetanse og integritet, og at tilsynet har autoritet og forutsigbarhet. NVE jobber systematisk for at disse premissene foreligger på alle våre tilsynsområder.

1.2 Sammenheng mellom tilsyn og annen virksomhet

Hensikten med NVEs tilsynsvirksomhet er å sikre at målsettingene med regelverket nås og at krav satt i regelverk eller i vedtak følges.

Som tilsynsmyndighet utøver NVE forskjellige typer aktiviteter. NVE skaffer informasjon av betydning for egen forvaltning innenfor reguleringsområdet. I tillegg gir NVE informasjon og veiledning om regelverket til aktørene. Tilsyn er en viktig del av NVEs totale virksomhet. Tilsyn utfyller NVEs øvrige oppgaver, for eksempel regelverksutvikling og konsesjonsbehandling.

Som tilsynsmyndighet kontrollerer NVE på forskjellige måter om regelverk og vilkår etterleves og legger eventuelt reaksjoner der det konstateres avvik fra regelverket.

Gjennom tilsynsvirksomheten foretar NVE kontroll i ettertid for å avdekke om de krav og plikter som er gitt i regelverk eller tillatelser blir fulgt. At det gjennom tilsyn avdekkes brudd på regelverk eller tillatelser, gir grunnlag for å vurdere om regelverket er hensiktsmessig og tilstrekkelig. På denne måten gir tilsynsvirksomheten nyttige tilbakespill for NVE som regelgivende og konsesjonsgivende myndighet.

De viktigste tilsynsmetodene NVE benytter er revisjon og inspeksjon. Revisjon er en uavhengig, systematisk og dokumentert gjennomgang av dokumentasjon og krav rettet mot et selskap, deler av et selskap eller en konsesjonær. I mange tilfeller gjennomføres det i forbindelse med revisjonen en inspeksjon av utvalgte deler av et anlegg. Ved inspeksjoner foretas en uavhengig og dokumentert fysisk kontroll av anlegg, opplysninger eller systemer. NVE benytter dessuten andre tilsynsmetoder for å kontrollere om regelverk og vilkår etterleves, for eksempel kartlegging rettet mot flere aktører samtidig ved hjelp av spørreundersøkelser, undersøkelser av nettsider og sammenstilling av innhentet eller innrapportert dokumentasjon eller opplysninger.

NVE følger i tillegg opp de enkelte aktører og de enkelte tiltak innenfor vassdrags- og energisektoren på andre måter enn ved tilsyn. Denne oppfølgingen har ofte til hensikt å sikre etterlevelse av de krav som er satt. For å sikre at krav satt av hensyn til miljø og sikkerhet blir etterlevd, kontrollerer og eventuelt godkjenner for eksempel NVE planer for nybygging av vassdrags- og energianlegg. NVE mottar også ulike rapporter og planer fra aktørene som gjennomgås og eventuelt godkjennes.

1.3 Reaksjoner er del av tilsynsvirksomheten

Reaksjoner er en felles betegnelse på de handlinger og virkemidler NVE har til rådighet når det konstateres brudd på lovgivning og vedtak. NVEs reaksjonsmidler er hovedsakelig hjemlet i energiloven, vannressursloven og vassdragsreguleringsloven. Vedtak om reaksjoner er for eksempel vedtak om retting av ulovlig forhold og vedtak om tvangsmulkt. Ved alvorlige for-

hold vil overtredelsesgebyr og anmeldelse kunne være aktuelt. Ileggelse av overtredelsesgebyr og anmeldelse til politiet er de sterkeste reaksjonsmidlene NVE har til rådighet, i tillegg til tilbaketrekking av konsesjon.

Tilsynsbesøk avdekker ofte brudd på regelverk som må følges opp ved bruk av reaksjoner. Ulovligheter avdekkes også på andre måter, for eksempel i etterkant av ulykker eller andre alvorlige hendelser, gjennom saksbehandling og innsending av opplysninger samt gjennom tips fra allmennheten og andre tilsynsmyndigheter.

2. Tilsynsområder og hovedfunn

2.1 Tilsynsområder

NVEs tilsynsvirksomhet spenner over et vidt spekter av tema. Tilsynet retter seg mot ulike typer tilsynsobjekter som konsesjonærer, nettselskaper og kommuner. Tilsynsvirksomheten i 2011 omfatter 25 områder innen vassdrag, energiforsyning og energimerking/energibruk. Utvelgelsen av tilsynsobjekter og tilsynsystema er basert på blant annet risiko og vesentlighet.

2.2 Utført tilsyn

NVE har i 2011 styrket tilsynet. Omfanget samlet sett har økt. Vi har utført tilsyn på områder det ikke tidligere har vært ført tilsyn som for eksempel energimerking av bygninger og økodesign. Videre har vi utvidet tilsynet innenfor andre områder. Dette gjelder for eksempel miljøtilsynet overfor anlegg med energikonsesjoner.

NVE har i 2011 gjennomført 129 revisjoner. Revisjoner innbefatter i hovedsak stedlige besøk enten hos virksomhetenes kontor eller anlegg. Videre har NVE gjennomført 499 inspeksjoner. NVE har også utført en rekke kontroller av informasjon som enten er innrapportert eller innhentet. Dessuten har NVE drevet annen tilsynsvirksomhet, for eksempel oppfølgingsmøter.

Gjennomførte tilsyn innenfor NVEs tilsynsområder er gjennomgått i kapittel 3 i denne rapporten. Også reaksjonsbruk er beskrevet under de enkelte tilsynsområder i kapittel 3, i tillegg til at reaksjonsbruk er omtalt i kapittel 4.

2.3 Hovedfunn

Gjennomførte tilsyn viser 793 avvik og 268 anmerkninger (se kap. 8 for forklaring). Mengden avvik betraktes ikke fra NVEs side i seg selv som en

Avvik for sentrale tilsynsområder

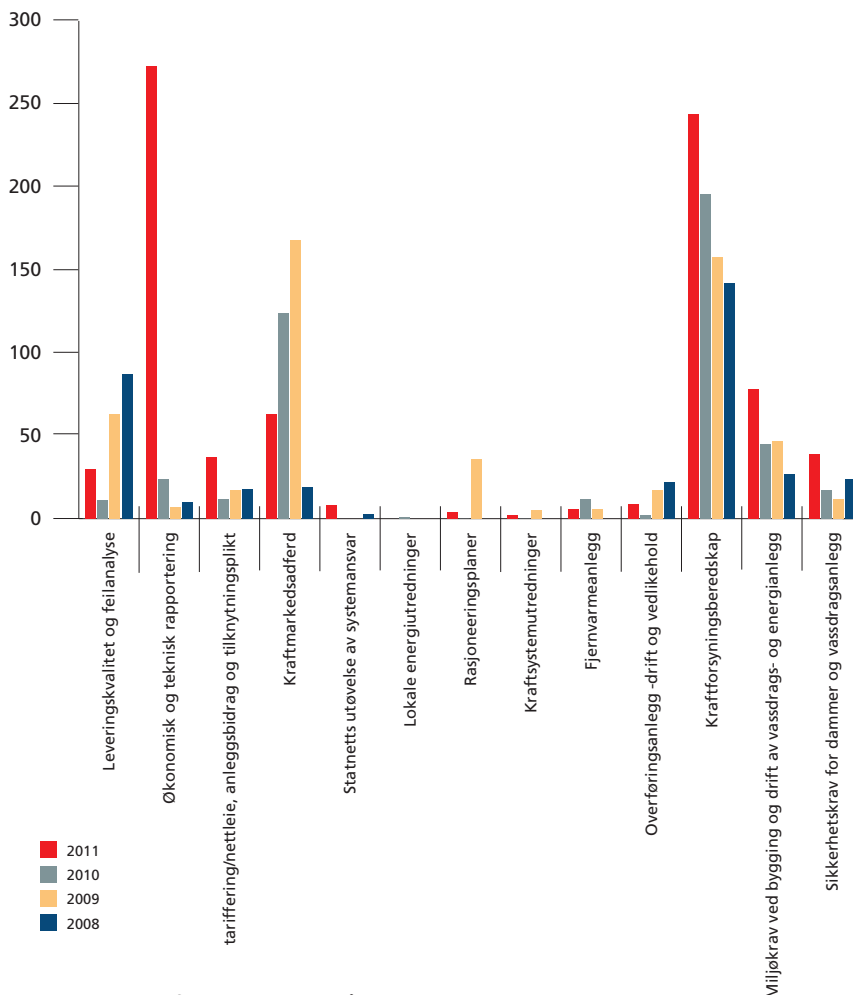

Fig. 1. Avvik innenfor NVEs tilsynsområder i perioden 2008-2011

indikasjon på effektivt tilsyn.

Figur 1 viser utviklingen i antall avvik innenfor de tilsynsområder der det i løpet av perioden 2008-2011 er avdekket avvik. Det er verdt å merke seg at type og alvorligheten av et funn kan variere, både innenfor de enkelte områder og mellom områder. Det er i 2011 funnet størst antall avvik knyttet til kraftforsyningsberedskap og økonomisk/ teknisk rapportering. Økningen i samlet antall avvik sammenlignet med 2010, skyldes i hovedsak endringer i tilsynet med den økonomiske og tekniske rapporteringen.

Resultatene fra tilsynet gir etter NVEs syn et bilde av status innenfor de tre hovedområdene NVE har tilsynsansvar. Dette gjelder selv om NVE går ut fra at de forhold som er avdekket gjennom tilsynsvirksomheten ikke nødvendigvis er helt tilsvarende for andre foretak som er omfattet av NVEs lovgivning.

NVEs hovedinntrykk er at vassdragsanlegg bygges slik at den sikkerhetsmessige tilstanden jevnt over er bedret i forhold til tidligere. Mange kommuner og mindre anleggseiere har ikke på plass den nødvendige kompetanse.

For slike eiere viser innrapporteringer også at tilsyn med egne anlegg ikke foregår i samsvar med damsikkerhetskravene.

Det er avdekket overraskende mange småkraftverk hvor utførelsen ikke har vært fullt ut i samsvar med godkjente planer eller forutsetninger for vedtak om konsesjonsplikt. Det er et inntrykk at en del småkraftanlegg er for dårlig planlagt i konsesjonsfasen slik at det oppstår problemer under detaljplanlegging og utbygging. For enkelte aktører synes det å være noe mangelfull forståelse av hvilke rammer en konsesjon setter.

Videre har oppfølging av enkelte større hendelser avdekket at selv anlegg i sentralnettet kan ha bekymringsverdige feil og mangler. Det er avdekket mange svakheter ved nettselskapenes risiko- og sårbarhetsanalyser.

For energimerking tyder resultatene på at hvitevarer merkes i større utstrekning enn tidligere. Det er nærliggende å forklare endringen med at det fra og med 2010 ble innført mer effektive reaksjoner.

Oppfølgingen av enkelte tilsyn er mer ressurskrevende enn NVE har lagt til grunn i planleggingen.

Mer konkret kan NVEs hovedfunn oppsummeres slik:

■ For noen tilsynsområder er det avdekket at det fortsatt er utfordringer med manglende etterlevelse av krav. Dette gjelder blant annet kravet til å ha konsesjon for bygging og drift av fjernvarmeanlegg, kravene til fullstendige og oppdaterte rasjoneringsplaner, kravene til nettselskapenes nøytralitet og informasjon, og kravene til beregning av anleggsbidrag

■ NVE er fornøyd med at andelen feilmerkede hvitevarer har gått markert ned.

■ NVE er fornøyd med at arbeidet med kraftforsyningsberedskap prioriteres i nettselskapene. Det er samtidig avdekket manglende systematisk tilnærming.

■ Tilsynet knyttet til sikkerhetskrav ved vassdragsanlegg avdekket en økning i antall avvik i forhold til fjoråret. Kommunene har høyere andel avvik enn kraftselskapene.

■ Tilsynet med bygging og drift av energi- og vassdragsanlegg viser at det er grunn til å følge opp at vilkår i konsesjoner overholdes. Tilsynet viser også at mange konsesjonærer legger for lite vekt på detaljplanleggingen.

■ Tilsynet med Statnetts utøvelse av systemsvaret, med kraftforsyningsberedskap og med kravene til drift/vedlikehold og leveringskvalitet i viser at det er grunn til å videreføre NVEs fokus på forsyningssikkerhet.

■ Andelen aktører som ikke oppfyller krav innenfor økodesign og energimerking av bygninger er høy. Det er nærliggende å forklare disse resultatene med at det dreier seg om nye tilsynsområder.

3. Gjennomgang av de ulike tilsynsområder

A | Vassdrag

3.1 Sikkerheten til dammer og andre vassdragsanlegg

Tema for tilsyn

Blant damtilsynets oppgaver er kontroll av at

- tekniske planer oppfyller sikkerhetskrav i forskrift og konsesjonsvilkår
- nybygginger/fornyelser foregår forskriftsmessig/etter godkjente planer
- revurderinger (sikkerhetsvurderinger) gjennomføres og følges opp
- den ansvarlige (anleggseier) oppfyller gitte krav til organisasjon og kvalifikasjoner og til interntilsyn, idriftsettelse og drift av anlegg
- anleggseierne har et fungerende internkontrollsystem for ivaretagelse av sikkerhetskravene

Aktivitet

Størstedelen av virksomheten i 2011 var knyttet til kontroll og godkjenning av tekniske planer for nybygging/ombygging, for en stor del småkraftverk, samt rapporter fra revurderinger. Det er gjennomført revisjon hos 14 virksomheter og det er gjennomført 311 inspeksjoner av dammer (289) og vannveier (22 - hovedsakelig trykkrør) under nybygging, ombygging og drift. 2011 var første året med obligatorisk innrapportering om organisasjon og utført egentilsyn fra alle eiere (498) av klassifiserte vassdragsanlegg (egen omtale i kapittel 7.2).

Resultat

Antallet revisjoner av virksomheter er økt med 50 % fra 2010. Halvparten av de reviderte virksomhetene var kommuner og halvparten kraftselskap. Hovedfokus ved 11 av revisjonene var systemet for driftsfase og virksomhetens internkontrollsystem generelt, mens ved de resterende 3 virksomheter var hovedfokus internkontrollsystemet for gjennomføring av plan- og byggefase. Det ble til sammen avdekket 39 avvik og 33 anmerkninger. 24 av avvikene ble funnet hos kommunene. Ingen virksomheter hadde 0 avvik.

Det er relativt stor spredning i type avvik registrert ved revisjonene, alt fra helt manglende IK-system (2 kommuner) til mindre mangler ved systemet. 3 virksomheter manglet IK-system for å ivareta planleggings- og byggefasen. I 5 virksomheter hadde ikke leder gjennomført påkrevet opplæring. 7 virksomheter, hvorav 6 kommuner, manglet vassdragsteknisk ansvarlig (VTA). 5 virksomheter manglet eller hadde store mangler ved beredskapsplanen. Hos 3 virksomheter var avvik knyttet til plan for og gjennomføring av interntilsyn/overvåking. Andre avvik var at dammer ikke var klassifisert eller revurdert, det var manglende intern revisjon av IK-systemet og mangler ved avviksbehandling.

Fra den obligatoriske innrapporteringen resulterte for-

sinket eller manglende innrapportering mange avvik og reaksjoner. Det innrapporterte materialet avdekket en rekke avvik som så langt ikke er endelig oppsummert.

I alt har tilsynets arbeid med kontroll og revisjoner resultert i 770 enkeltvedtak i form av godkjenninger eller avslag på søknader, pålegg om retting og vedtak om tvangsmulkt.

Vurdering

Antall avvik og anmerkninger i forhold til antallet reviderte virksomheter har gått opp siden forrige år. De avvik som er avdekket vurderes til dels som bekymringsfulle. Kommunene kom i 2011, som i 2010, dårligere ut enn kraftselskapene. Dette gjaldt også ved den obligatoriske innrapporteringen.

NVE har fulgt opp revisjonene ved at det for alle de 14 reviderte virksomhetene er satt frister for lukking av avvikene med påfølgende tilbakemelding til NVE.

Fra kontrollen og tilsynet, inkludert obligatorisk innrapportering, er det gitt totalt 208 varsler om tvangsmulkt og 55 vedtak om tvangsmulkt.

Utøver av tilsyn

Konsesjonsavdelingen, seksjon for damsikkerhet

Hjemmel

Vannressursloven kap.11-13, vassdragsreguleringsloven § 12 post 19, damsikkerhetsforskriften kap. 9, internkontrollforskrift for vassdrag og grunnvann §§ 6, 8 og 9, konsesjoner

Tilsynsgrunnlag

Vannressursloven §§ 5, 37-40 og 54, damsikkerhetsforskriften, internkontrollforskrift for vassdrag og grunnvann §§ 4 og 5, konsesjoner

3.2 Miljøkrav ved bygging av og drift av vassdragsanlegg

Tema for tilsyn

Miljøtilsynets oppgave i tilknytning til vassdragsanlegg, inkl. settefiskanlegg, er å:

- godkjenne og følge opp detaljplaner for vassdrag-anlegg
- kontrollere at utbygginger er foretatt i henhold til godkjente planer
- kontrollere at konsesjonærer holder seg innenfor tillatte rammer i driftsfasen
- kontrollere at eiere av vassdragsanlegg har og etterlever et internkontrollsystem
- kontrollere at kraftverk fritatt for konsesjonsbehandling bygges og driftes i henhold til forutsetningene
- gi hydrologiske pålegg og følge opp at disse etterleves

Aktivitet

Det er gjennomført 24 revisjoner av internkontrollsystem fordelt på 12 settefiskanlegg, 6 små vannkraftverk (<10 MW installert effekt), 5 større vannkraftverk (>10 MW), og 1 settefisk-konsern.

I alt 107 detaljplaner for miljø/landskap/transport/anleggsplaner er godkjent. Disse er fordelt på vannkraftanlegg 98 planer, settefiskanlegg 4 planer, vannverk 1 plan og mindre tiltak i vassdrag 4 planer.

Det er gjennomført 166 stedlige inspeksjoner av konsesjonsgitte anlegg fordelt på vannkraftanlegg 151, settefiskanlegg 8, vannverk 3, og andre anlegg 4.

Det er foretatt 5 inspeksjoner av kraftverk fritatt for konsesjonsbehandling.

Det er godkjent 3 planer for biotoptiltak i vassdrag.

Det er ikke gitt noen hydrologiske pålegg i 2011.

Resultat

Revisjoner av settefiskanlegg avdekket 35 avvik og 28 anmerkninger. Revisjoner av vannkraftanlegg avdekket 43 avvik og 20 anmerkninger. Det var 1 revisjon der det ikke ble avdekket avvik. Dette var hos et settefiskanlegg.

Vurdering

Vannkraft: Funnene ved revisjoner og stedlige inspeksjoner av småkraftverk, viser klart behov for kontroll av konsesjonærer. Mange vannkraftkonsesjonærer synes å ta lett på å utarbeide detaljplaner for miljø og landskap. Revisjonene i 2011 avdekket at om lag 15 % av de kontrollerte ikke har dette i orden.

Miljøtilsynet går månedlig gjennom ca 500 tilsendte magasinrapporter og sjekker om det er brudd på vilkårene om høyeste regulerte vannstand og laveste regulerte vannstand. Det avdekkes brudd i om lag 1 % av tilfellene".

Akvakultur: NVE varslet høsten 2008 økt tilsyn av akvakulturnæringen. Revisjoner av settefiskprodusenter i 2011 avdekket samme situasjon som i 2010 – gjennomgående et mangelfullt IK-system. Hos mange settefiskprodusenter synes det fortsatt å være en manglende forståelse av at vilkårene i vassdragskonsesjoner skal følges.

Utøver av tilsyn

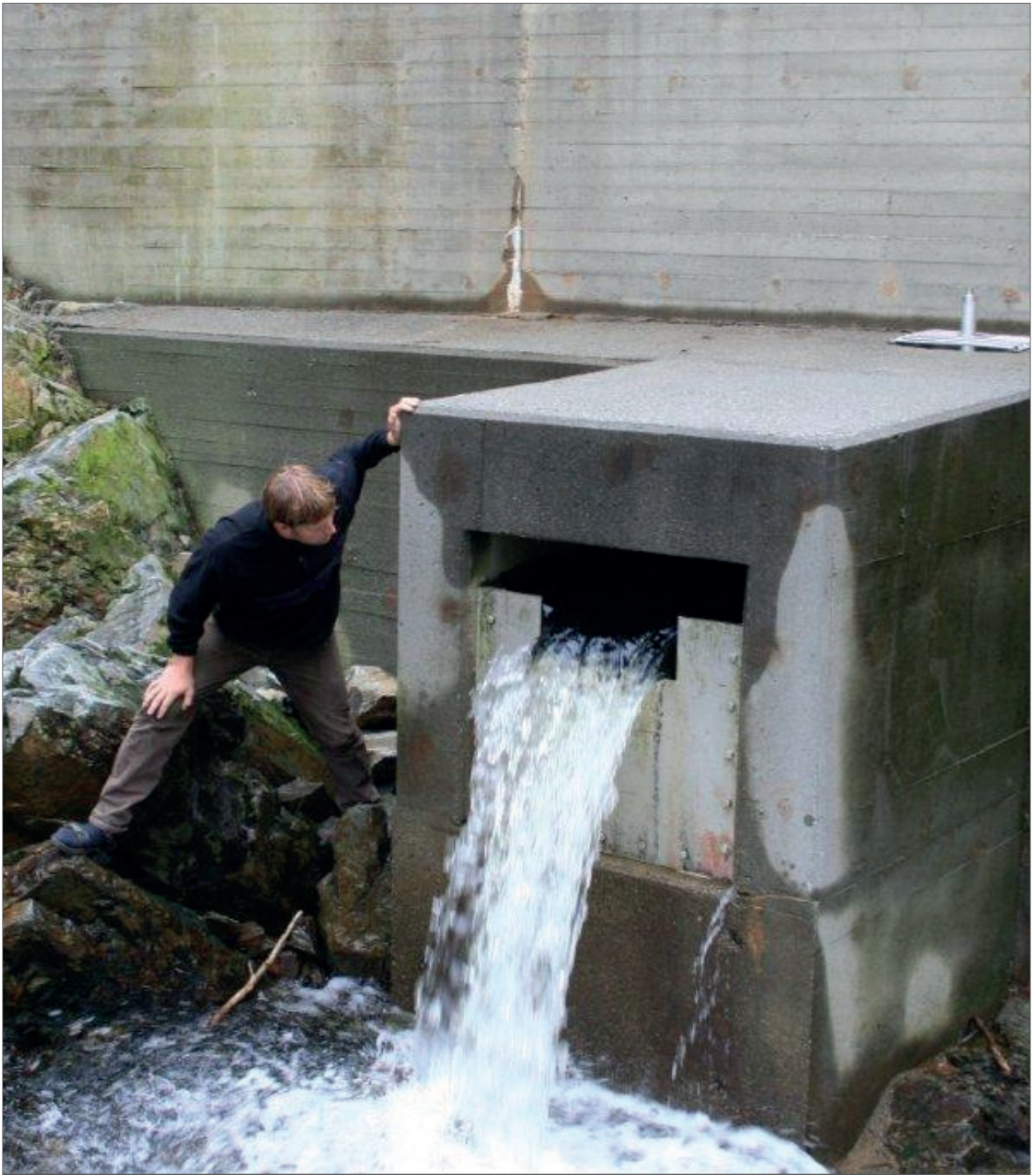
Konsesjonsavdelingen, seksjon for miljøtilsyn

Hjemmel

Vannressursloven kap. 11-13, vassdragsreguleringsloven § 12 post 19, §§ 24 og 25, internkontrollforskrift for vassdrag og grunnvann §§ 6, 8 og 9

Tilsynsgrunnlag

Vannressursloven §§ 5, 8, 10, 41, 54, vassdragsreguleringsloven § 12 postene 12 og 13, internkontrollforskrift for vassdrag og grunnvann §§ 4 og 5, konsesjoner, vedtak om konsesjonsfritak

3.3 Kontroll med kommunalt tilsyn med kommunale skredsikringsanlegg mv

Tema for tilsyn

Tilsynet omfatter flom- og skredsikringsanlegg og miljøtiltak som NVE har gitt bistand til bygging av.

Aktivitet

Tilsynet går ut på at kommunene foretar befaringsanlegg hvert 5. år for å vurdere tilstand og eventuelle behov for vedlikehold og utbedringer. NVE tilrettelegger for kommunenes tilsyn ved å sende dem informasjon, rapportskjemaer og kart for anlegg som det bør føres tilsyn med. Kommunene skal for disse anleggene gjennomføre tilsyn og sende rapport til NVE. Tilsynsrapportene gir grunnlag for å avgjøre hvilke anlegg en bør følge opp med tanke på vedlikeholdstiltak. Anlegg som beskytter bebyggelse er prioritert.

Resultat

NVE har i 2011 prioritert oppfølging av mottatte tilsynsrapporter fra 2010. Det er i 2011 mottatt tilsynsrapporter fra 15 kommuner, for til sammen 80 anlegg.

Vurdering

Kommunene følger opp tilsynsplikten i varierende grad. NVE vurderer fortløpende hvilke anlegg som må prioriteres med tanke på tilsyn, og hvilke anlegg der tilsynet kan opphøre, med sikte på å lette kommunenes arbeid.

Utøver av tilsyn

Kommunene har ansvaret for å føre tilsyn med anleggene. NVEs regionkontorer tilrettelegger arbeidet for kommunene og mottar rapporter fra kommunene. Rapportene gir grunnlag for å prioritere bistand til utbedringer og vedlikehold av anleggene.

Hjemmel

Forskrift om kommunalt tilsyn med anlegg for sikring mot flom, erosjon og skred og anlegg for å bedre vassdragsmiljøet

Tilsynsgrunnlag

Forskrift om kommunalt tilsyn med anlegg for sikring mot flom, erosjon og skred og anlegg for å bedre vassdragsmiljøet

B Energiforsyning

3.4 Kraftforsyningsberedskap

Tema for tilsyn

- Analyse av risiko og sårbarhet – sikker drift og gjenoppretting ved ekstraordinære forhold, samt innhold i ROS-analyser og beredskapsplaner.
- Reparasjonsberedskap – ressurser for gjenoppretting av driften og reparasjon av havarete komponenter.
- Sikring av anlegg – kontroll av fysiske sikringstiltak og planene for vedlikehold og bruk av disse.
- Sikkerhet i store driftskontrollsystemer.
- Sikkerhetsavtaler med leverandører til kraftforsyningen.

Aktivitet

Det er totalt gjennomført 38 revisjoner. Revisjonene har foregått i møter med selskapets ledelse, ved gjennomgang av planverk og ved befaringer og inspeksjoner på anleggene. En revisjon inkluderer normalt alle disse aktivitetene.

Resultat

244 avvik og 58 anmerkninger

NVE har gitt avvik ved alle gjennomførte tilsyn i 2011. Det er totalt gitt 32 varsler om tvangsmulkt og 2 vedtak om tvangsmulkt.

Vurdering

Antall funn understreker behovet for videre oppfølging av kraftforsyningen. Ut fra en samfunnsmessig sårbarhetsvurdering er nettvirksomheten gitt høy prioritet. Hos flere av selskapene det er ført tilsyn med, registreres en mangelfull systematisk tilnærming til sikkerhets- og beredskapsarbeidet. Dette underbygger behovet for fortsatt fokus på selskapers ROS-analyser og helhetlige dokumenterte beredskapsplanverk og beredskapsarbeid. NVE ga i 2011 ut en ny veiledning til beredskapsforskriften. Denne skal bidra til økt kunnskap om og forståelse for beredskapsforskriftens krav. NVE registrerer økende oppmerksomhet og prioritering av beredskapsarbeidet i mange selskaper. Dette er viktig, blant annet med tanke på utfordringer knyttet til samfunnets stadig høyere forventninger til forsyningssikkerhet. NVE opplever at selskaper det har blitt ført tilsyn med, viser positivt engasjement og forståelse for beredskapsarbeidet.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for beredskap

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, beredskapsforskriften § 7-2a

Tilsynsgrunnlag Energiloven kap. 9, energilovforskriften § 3-5c og kap. 8, beredskapsforskriften og enkeltvedtak om klassifisering av anlegg

3.5 Overføringsanlegg – drift og vedlikehold

Tema for tilsyn

Tilsynet gjennomføres som revisjon. Revisjon innebærer kontroll av om konsesjonærene oppfyller plikten til å holde anleggene i tilfredsstillende driftssikker stand ved bl.a. å sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet.

Aktivitet Det ble gjennomført 10 revisjoner av nettselskap. 2 av disse ble gjennomført i fellesskap med revisjon av leveringskvalitet som også gjennomføres av seksjon for nett. 1 revisjon ble gjennomført i samarbeid med seksjon for beredskap.

Resultat

9 avvik og 6 anmerkninger

Vurdering

De vanligste avvikene som ble avdekket var:

- Mangelfulle reléplaner og mangelfull kontroll av vernutstyr
- Mangelfull utarbeidelse av og redegjørelse for beregning av overføringsgrenser
- Manglende info til systemansvarlig om nye eller endringer av eksisterende anlegg
- Ett selskap kunne ikke legge frem noen konsesjonsdokumenter

At NVE varsler revisjon, medfører at selskapene iverksetter intern vurdering av egne systemer og rutiner. De fleste selskapene gir på eget initiativ uttrykk for at revisjon er et positivt tiltak selv om det kan være tids- og arbeidskrevende å forberede.

Generelt er det et meget positivt inntrykk av selskapenes holdning til og praktiske håndtering av drift og vedlikehold av regionalnettet. Distribusjonsnettet har vi i begrenset grad hatt kontroll med utover at en del av de generelle spørsmålene om regionalnettet også har blitt stilt om distribusjonsnettet.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for nett

Hjemmel

Energiloven § 10-1, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven §§ 3-1 og 3-2, energilovforskriften § 3-5 a, systemansvarsforskriften §§ 7, 13, 14, 20, 21 og 22 og leveringskvalitetsforskriften §§ 2-A-2 og 4-2, konsesjoner, vedtak

3.6 Fjernvarmeanlegg

Tema for tilsyn

- Gyldige konsesjoner
- Vedlikehold - faktisk utført og planer
- Modernisering - faktisk utført og planer
- Pålitelig energilevering - feil og avbrudd

Aktivitet

6 revisjoner

Resultat

6 avvik og 8 anmerkninger

Vurdering

Det ble avdekket at enkelte konsesjonærer hadde bygget og utvidet sine anlegg i strid med konsesjonen. De besøkte foretakene synes å ha god driftskontroll gjennom sin bemanning og rutiner til å ivareta en pålitelig energilevering og et systematisk vedlikehold. Vedlikeholdsru-
tinene kunne synes noe personavhengig hos noen av foretakene.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for energibruk

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven kap. 5, energilovforskriften kap. 5, konsesjoner

3.7 Gassanlegg nedstrøms

Tema for tilsyn

- Kompetanse i selskapet
- Drift, vedlikehold og utvikling av anlegget
- Leveringssikkerhet
- Informasjonsplikt mot forbruker

Aktivitet

1 revisjon

Resultat

Ingen avvik eller anmerkninger

Vurdering

Virksomheten synes å ha god driftskontroll gjennom sin bemanning og rutiner til å ivareta en pålitelig energilevering og et systematisk vedlikehold.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for energibruk

Hjemmel

Naturgassforskriften § 4-1, jf naturgassloven § 4 og naturgassforskriften kap. 4

Tilsynsgrunnlag

Naturgassforskriften kap. 3

3.8 Kraftsystemutredninger

Tema for tilsyn

Tilsynet omfatter ordningen for årlige kraftsystemutredninger. Det blir kontrollert om kraftsystemutredningene for regional- og sentralnett er oppdatert og inneholder tilstrekkelig informasjon til å oppfylle kravene i forskrift om energiutredninger.

Aktivitet

Det har blitt gjennomført kontroll av 17 regionale kraftsystemutredninger og kraftsystemutredningen for sentralnettet. Tilsynet utføres ved gjennomgang av innsendt kraftsystemutredning til NVE. Det har ikke blitt gjennomført revisjoner i 2011.

Resultat

2 avvik. 15 av 17 regionale kraftsystemutredninger ble i 2011 vurdert til å tilfredsstille de krav som stilles i forskrift om energiutredninger kap. 1. To regionale kraftsystemutredninger tilfredsstilte ikke krav i forskrift om energiutredninger kap. 1. De utredningsansvarlige selskapene fikk derfor varsel om vedtak om retting.

Kraftsystemutredningen for sentralnettet er ikke vurdert som tilfredsstillende fordi forhold som ble påpekt i fjor, ikke er rettet i årets utredning.

Vurdering

De to utredningsområdene som fikk tilsendt varsel om vedtak om retting manglet begge utnyttelsesgrad for transformatorer i lastflytskjemaene. Dette kravet er presisert av NVE ved flere anledninger.

NVE regner dette som mindre mangler i forhold til de samlede kravene som stilles i forskrift om energiutredninger.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for nett

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, energiutredningsforskriften kap. 3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 7-1, energilovforskriften § 7-1, energiutredningsforskriften kap. 1

3.9 Rasjoneringsplaner

Tema for tilsyn

Kravene til å ha utarbeidet rasjoneringsplan i henhold til rasjoneringsforskriften og vedtak 6. november 2006 "Innhold i planverket for kraftrasjonering – Nytt vedtak".

Aktivitet

Tilsynsaktiviteten for 2011 består av 2 revisjoner samt avslutning av det tilsyn med en rekke nettselskapers rasjoneringsplaner som ble startet høsten 2009.

Resultat

Ved revisjonene i 2011 er det funnet 4 avvik og 15 anmerkninger. Avvikene omfatter for eksempel mangler i planer for henholdsvis sonevis roterende utkobling og samarbeid med lokale myndigheter, innehavere av samfunnskritiske funksjoner mv.

For å få inn tilfredsstillende rasjoneringsplaner og få avsluttet de revisjonene som startet i 2009, ble 2 nettselskaper ilagt tvangsmulkt. Videre er 5 nettselskaper ilagt overtredelsesgebyr i løpet av 2011.

Vurdering

Alle nettselskap har i løpet av 2006 og 2007 skriftlig bekræftet overfor NVE at selskapet har gjennomført nødvendige oppdateringer av planverket som sikrer at NVEs vedtak av 6. november 2006 er oppfylt. Det er bekymringsverdig å finne at fem nettselskaper ved denne anledning har gitt NVE uriktige opplysninger. Tilsynet har avdekket et stort behov for forsterket innsats med både informasjon, opplæring og tilsyn.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for nett

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, rasjoneringsforskriften kap. 4

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 6-2, energilovforskriften § 6-2, rasjoneringsforskriften, NVEs vedtak av 6. november 2006 "Innhold i planverket for kraftrasjonering – Nytt vedtak"

3.10 Lokale energiutredninger

Tema for tilsyn

Områdekonsesjonær skal, i henhold til forskrift om energiutredninger kap.2, oppdatere en energiutredning for hver kommune i konsesjonsområdet hvert annet år. Videre skal det minst en gang hvert annet år, avholdes et lokalt energiutredningsmøte med kommunen, andre relevante energiaktører og lokal presse.

Aktivitet

NVE har kontrollert om lokale energiutredninger (LEU) er innrapportert og status for lokale energiutredningsmøter.

NVE har våren 2011 avholdt 4 arbeidsgruppe-møter om hvordan ordningen med lokale energiutredninger kan utvikles framover. Temaene var nytteverdi av LEU, hvordan LEU brukes i kommunalt klima- og energiarbeid, oppfølging/arbeid med lokal energi- og klimaplanlegging hos andre myndigheter (MD, KLIF, KS) og om LEU er nødvendig for en fornuftig samfunnsplanlegging.

Resultat

Noen områdekonsesjonærer overholdt ikke fristen for

oppdatering av den lokale energiutredningen og/eller for avholdelse av energiutredningsmøte. Det er også gitt noen korte utsettelse for oppdatering av lokale energiutredninger.

Vurdering

NVE har ikke avdekket forhold som NVE har sett det som nødvendig å følge opp med vedtak.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for energibruk

Hjemmel

Energiloven § 10-1, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, energiutredningsforskriften kap. 3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 7-1, energilovforskriften § 7-1, energiutredningsforskriften kap. 2

3.11 Statnetts utøvelse av systemansvaret

Tema for tilsyn

Tilsynet omfatter at vilkårene i systemansvarskonsesjonen og systemansvarsforskriften, samt øvrige bestemmelser om systemansvaret i energiloven og energilovforskriften. Det har særlig blitt lagt vekt på kravene til tvangsmessig utkobling av forbruk, planlegging og idriftsettelse av tekniske anlegg i kraftsystemet, samordning av driftstanser og systemvern.

Aktivitet

Det er gjennomført 1 revisjon av Statnetts utøvelse av systemansvaret i 2011.

Resultat

8 avvik og 7 anmerkninger

Vurdering

Det generelle inntrykket er at Statnett SF har god kontroll og god oversikt når det gjelder utøvelse av systemansvaret i det norske kraftsystemet. Revisjonen avdekket enkelte forbedringsbehov. Avvikene gjaldt blant annet kravene til godkjenning av planer tvangsmessig utkobling av forbruk og godkjenning av idriftsettelse av anlegg.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for nett

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, systemansvarsforskriften §§ 25, 26 og 26 a

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 6-1, energilovforskriften § 6-1, systemansvarsforskriften, konsesjonen for å utøve systemansvaret

3.12 Kraftmarkedsatferd

Tema for tilsyn

Tilsynet omfatter nettselskapenes nøytralitetsplikt, informasjonsplikt, rutiner for overholdelse av nøytralitetsplikten, prising og praktisering av leveringspliktige kraftleveranser, plikter ved leverandørskifte, utforming av nettleiefaktura, krav til selskapsmessig og funksjonelt skille, nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt på Internett, samt overvåkingsprogram for nøytralitet

Aktivitet

Det er gjennomført 10 revisjoner.

I tillegg er det gjennomført 4 Internett-kontroller

Resultat

Ved de 10 revisjonene ble det til sammen gitt 44 avvik og 4 anmerkninger.

Ved Internett-kontroller av nettselskapenes internettsider ble det til sammen gitt 19 avvik og 3 anmerkninger.

Vurdering

De vanligste avvikene som ble avdekket på revisjonene var:

- Nettselskapet kunne ikke dokumentere fullstendige rutiner for ivaretagelse av nettselskapets nøytralitet
- Utydelig skille mellom nettselskapet og vertikalt integrerte kraftleverandør i kommunikasjon med kunder
- Felles kontaktinformasjon til nettselskapet og vertikalt integrert kraftleverandør, eksempelvis telefonnummer og internettsider
- Nettleiefaktura oppfyller ikke krav til informasjon og nøytralitet

- Integrert kraftleverandør hadde fått tilgang til konkurranse sensitiv informasjon fra nettselskapets kundedatabase
- Nettselskapet overholdt ikke leveringspliktordningen og overførte kunden til integrert kraftleverandør uten at det forelå et kontraktsforhold mellom kunden og kraftleverandøren
- Manglende funksjonelt skille mellom nettselskapet og konkurranseutsatt vertikalt integrert virksomhet
- Informasjonen på nettselskapets internettsider til fredsstilte ikke kravene til nøytralitet og informasjonsplikt

NVE vurderer antall avvik som relativt høyt, men er av den oppfatning at nettselskapene ved en mer bevisst holdning til regelverket og skjerpet innsats for å oppfylle kravene, kunne unngått alle avvikene. Nøkkelen til å unngå avvik ligger etter NVEs oppfatning i gode og innarbeidede rutiner, samt en aktiv involvering fra nettselskapets ledelse.

NVE har i desember 2011 publisert en ny veileder om nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt. Det forventes at denne vil gjøre det enklere for nettselskapene å orientere seg om og oppfylle gjeldende krav.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for kraftmarked

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven §§ 4-1 og 4-7, energilovforskriften § 4-4, avregningsforskriften

§§ 2-1, 2-1a, 2-2, 5-4, 7-2, 7-3, 8-1 og 8-1a, omsetningskonsepsjoner, særlig vilkår 3.3, alternativt vilkår 3.6

3.13 Regulerkraftavregningen

Tema for tilsyn

Statnett SF har konsesjon for å forestå oppgjør i regulerkraftmarkedet (avregningskonsesjonen). Regulerkraft brukes av systemansvarlig for å sikre momentan balanse og håndtere forskjellen mellom produksjon og forbruk i det norske kraftsystemet. NVE fører tilsyn med at vilkårene i avregningskonsesjonen overholdes.

Aktivitet

NVE har jevnlig oppfølgingsmøter med Statnett for å følge opp avregningsvirksomheten. I 2011 ble det avviklet 2 faste oppfølgingsmøter i tillegg til flere ad hoc møter om aktuelle tema. NVE har også mottatt rapport fra det rådgivende utvalget som bistår Statnett og NVE i vurderinger knyttet til risiko innenfor områdene marked, oppgjør og operasjonell drift av virksomheten. Særskilt tilsyn er ikke gjennomført i 2011.

Resultat

NVE har ikke avdekket forhold som NVE har sett det som nødvendig å følge opp med vedtak.

Vurdering

-

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for kraftmarked

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 4-3, energilovforskriften § 4-5, måling og avregningsforskriften kap. 5, avregningskonsesjonen

3.14 Markeds plass for kraftomsetning

Tema for tilsyn

Nord Pool Spot AS har konsesjon for organisering og drift av markeds plass for handel med elektrisk energi for fysisk levering (markeds plasskonsesjon). NVE fører tilsyn med at vilkårene i markeds plasskonsesjonen overholdes.

Aktivitet

NVE har jevnlig oppfølgingsmøter med Nord Pool Spot AS som markeds plasskonsesjonær samt egne møter med markedsovervåkingen ved Nord Pool Spot AS.

Resultat

NVE har ikke avdekket forhold hvor NVE har sett det som nødvendig å følge opp med vedtak.

Vurdering

-

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for kraftmarked

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 4-5, energilovforskriften §§ 4-6 til 4-8, markeds plasskonsesjonen

3.15 Utenlandshandel

Tema for tilsyn

Nord Pool Spot AS og Statnett har konsesjoner for tilrettelegging av kraftutveksling med andre nordiske land (utenlandskonsesjon). Videre har Statnett konsesjon og Nord Pool Spot konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med Nederland (NorNed-kabelen). I tillegg har Statnett konsesjon for tilrettelegging for import av kraft fra Russland. NVE fører tilsyn med at vilkårene i utenlandskonsesjonene overholdes.

Aktivitet

NVE har jevnlig oppfølgingsmøter med aktørene som innehar utenlandskonsesjoner. Tilsynet inngår i ordinære møter med Nord Pool Spot AS og Statnett som systemansvarlig. I tilsynet med NorNed-kabelen har NVE hatt møter med både Statnett, det nederlandske systemansvarlige nettselskapet TenneT som er medeier i NorNed og den nederlandske energimyndigheten NMa.

Resultat

NVE har ikke avdekket forhold hvor NVE har sett det som nødvendig å følge opp med vedtak.

Vurdering

-

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for kraftmarked i samarbeid med energiavdelingens seksjon for nett

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 4-2, konsesjoner

3.16 Tarifiering/nettleie, anleggsbidrag og tilknytningsplikt

Tema for tilsyn

Tilsynet omfatter tarifiering, anleggsbidrag, konserninterne transaksjoner og tilknytningsplikt.

Aktivitet

Det ble gjennomført 9 revisjoner. Seksjonen har i tillegg opprettet 3 saker i forbindelse med oppfølging av tilknytningsplikten. NVE er også klageorgan som behandler tvister mellom nettkunder og nettselskap på nettleie og vilkår for tilknytting.

Resultat

Det ble avdekket til sammen 37 avvik og 9 anmerkninger på revisjonene. 2 av selskapene lukket alle avvik innen fristen for å uttale seg om revisjonsrapporten. I forbindelse med oppfølging av tilknytningsplikten er det gitt pålegg om å søke konsesjon i 1 av sakene. NVE har varslet overtredelsesgebyr i sak hvor nettselskap har unnlatt å tariffere produksjon eid av eget konsern.

NVE har fått inn 17 klager i tvistesaker i løpet av 2011. I tillegg har seksjonen åpnet 4 saker uten at det har foreligget klage. I løpet av året er det fattet 13 vedtak om retting der fire av vedtakene er oppfølging av tilsyn, 7 av vedtakene er klagesaker der klager er gitt medhold og 2 vedtak er resultat av saker som er åpnet av NVE.

Vurdering

NVE avdekket brudd på regelverket for konserninterne transaksjoner hos alle de 3 kontrollerte nettselskapene hvor anleggsentreprenør er skilt ut som eget selskap i konsernet. Selskapene kan ikke dokumentere at konserninterne transaksjoner skjer til markedsvilkår, hvilket kan innebære ulovlig kryssubsidiering. Med unntak av 1 nettselskap, fikk samtlige selskap avvik knyttet til beregning av anleggsbidrag. 4 av selskapene hadde mangelfull varsling av tariffendringer.

NVE ser at det i flere av selskapene har blitt innført gode interne rutiner og beskrivelse av arbeidsprosesser, noe som er viktig for å sikre likebehandling av kundene.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for prising av nettjenester

Hjemmel

Energiloven kap. 10, kontrollforskriften §§ 18-1 og 18-1 a

Tilsynsgrunnlag

Kontrollforskriften del I, II og V

3.17 Økonomisk og teknisk rapportering

Tema for tilsyn

Tilsyn med rapporteringspliktige omsetningskonseksjonærers økonomiske og tekniske rapportering til NVE og SSB (eRapp), for virksomhetsområdene omsetning, produksjon og nettvirksomhet. For nettselskapene føres utvidet tilsyn med fokus på inntekter, kostnader samt økonomisk og teknisk informasjon om overføringsanlegg. Denne informasjonen ligger til grunn for årlig fastsettelse av inntektsrammene og mer-/mindreinntekt.

Grunnlaget for tilsynene er økonomisk og teknisk rapportering til NVE og SSB (eRapp) og tekniske verdier rapportert i tekniske rapporter (TEK).

Aktivitet

Tilsynsaktiviteten er todelt:

■ Årlig ordinær kontroll av 318 selskaper med produksjon, omsetning og/eller nettvirksomhet. Kontrollene utføres ved en gjennomgang for samsvar av inntekter, kostnader, balanseverdier m.m. mellom eRapp og selskapenes offisielle årsrapporter for regnskapsåret 2010. Kontrollene skjer ved hjelp av automatiske og manuelle kontroller ved innlevering til NVE. Innleveringen til NVE inneholder revisors bekreftelse ved "Avtalte kontrollhandlinger" for rapporteringen i eRapp, samt segmentinformasjon gitt i årsregnskap. Avdekte uklarheter, anmerkninger eller avvik i rapporteringene rettes opp ved kontakt med berørte selskaper. Kontrollen i 2011 omfattet 156 nettselskaper (inkludert Statnett), og 162 selskaper med kun produksjon og/eller omsetning.

■ Revisjoner hos 10 nettselskaper med kontroll av økonomiske og teknisk verdier i eRapp og tekniske verdier i TEK med hovedvekt på regnskapsåret 2009.

Resultat

Årlig kontroll: 207 avvik og 27 anmerkninger fordelt på 103 nettselskaper.

Revisjoner: 66 avvik og 14 anmerkninger.

I forbindelse med årlig kontroll er det gitt 3 vedtak om tvangsmulkt, og i tilknytning til stedlig revisjon er det gitt 3 varsel om tvangsmulkt.

Vurdering

Den årlige kontrollen avdekket ingen særskilte forhold. De 207 avvik og 27 anmerkningene gjelder i hovedsak feilpostering av økonomiske beløp, og flere av avvikene følger av hverandre. Endring av antall avvik og anmerkninger i 2011 i forhold til 2010 skyldes omlegging av revisjon. Det er avdekket 207 flere avvik og 373 færre anmerkninger i 2011 enn for 2010.

Ved revisjoner hos nettselskapene ble det funnet avvik på enkelte områder. Avvikene gjaldt hovedsakelig feilføring av økonomiske verdier i eRapp. Dette medførte at selskapene må rapportere inn nye data og/eller endre rutine for rapportering før neste rapporteringsperiode. Anmerkningene skyldes i hovedsak mangelfulle rutiner for oppdatering av tekniske verdier, samt feil rapportering av tekniske verdier knyttet til overføringsanlegg.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for økonomisk regulering

Hjemmel

Energiloven kap. 10, kontrollforskriften §§ 18-1 og 18-1a

Tilsynsgrunnlag

Kontrollforskriften del I, II og IV

3.18 Leveringskvalitet og feilanalyse

Tema for tilsyn

Kontroll av at konsesjonærer med inntektsramme (ca 160 stk) oppfyller krav til leveringskvalitet samt feilanalyse og statistikk. Gjennomføres som revisjoner.

Kontroll av innrapporterte avbruddsdata for 2010:

Omfatter alle konsesjonærer med inntektsramme, nett og sluttbrukere. Disse skal rapportere avbruddsdata for egne sluttbrukere innen 1.mars hvert år. For rapporteringsåret 2010 gjaldt dette 134 nettselskap.

Aktivitet

Det er gjennomført 4 revisjoner. 3 av revisjonene omhandlet hele leveringskvalitetsforskriften, samt krav til feilanalyse og statistikk gitt i § 22 i systemansvarsforskriften.² av revisjonene ble gjennomført i fellesskap med revisjon av drift og vedlikehold av overføringsanlegg som også gjennomføres av seksjon for nett.

I tillegg er det gjennomført kontroll av innrapporterte avbruddsdata for 2010. Av 134 innleverte tekstfiler ble 95 lastet opp i regneark. Det ble utført stikkprøver ved å gjøre noen kontrollberegninger.

Resultat

Revisjoner:

30 avvik og 19 anmerkninger. Avvikene ble gitt innen:

- Manglende opplysning om at saker vedr. uenighet om leveringskvalitet kan bringes inn til NVE for avgjørelse.
- Saksbehandling av saker vedrørende uenighet om leveringskvalitet
- Registrering og rapportering av leveringspålitelighet av umålt forbruk og av provisorisk forbruk.
- Registrering og rapportering av kortvarige avbrudd.
- Registrering av og informasjonsplikt om spenningskvalitet
- Instrumentkalibrering, sporbarhet og måleutstyrets nøyaktighet.

Kontroll av innrapporterte avbruddsdata for 2010:

- 4 selskap leverte ikke avbruddsdata innen rapporteringsfristen 1. mars, Fire selskap leverte ikke inn data om driftsforstyrrelser til systemansvarlig innen fristen 1.mars. Selskapene fikk vedtak om tvangsmulkt med effekt fra 15.2.2011, men alle sendte inn data innen denne dato, slik at ingen tvangsmulkt ble effektivt.
- 2 nettselskap søkte og fikk innvilget utsettelse av rapportering til 15. mars.
- 1 selskap leverte med feil format i rapporteringsfilen.

j. 17 selskap måtte sende inn ny rapporteringsfil på grunn av feil fordeling av avbruddsdata.

k. 3 selskap hadde mer avvik ved beregning av sluttbrukerindeksen SAIDI.¹

Vurdering

Vurderingen er gjort for punktene som korresponderer med de oppgitt under "Resultat" ovenfor. Vurderingene for 2011 er gjort i sammenlikning med tilsvarende revisjoner utført f.o.m. 2008:

Revisjoner:

- Mange selskap er ikke tilstrekkelig oppmerksomme på denne plikten, og tendensen synes å være relativt konstant.
- De typiske avvikene innenfor selskapenes saksbehandling av saker er relativt like fra år til år.
- Selv om det fortsatt avdekkes avvik, ser det ut til å være noe større oppmerksomhet rundt registrering og rapportering av umålt og provisorisk forbruk.
- Forbedring siden 2008, men avdekkes fortsatt noe manglende registrering og rapportering av kortvarige avbrudd.
- Registrering av og informasjonsplikt om spenningskvalitet: Stadig flere selskap er i gang med registreringen, men enkelte har problemer med tolkning og oppsummering av spesifiserte spenningskvalitetsparametre.
- Forbedring siden 2008, men det avdekkes fortsatt noen avvik innen Instrumentkalibrering, dokumentasjon av sporbarhet og måleutstyrets nøyaktighet.

Kontroll av innrapporterte avbruddsdata for 2010:

- (ingen kommentar).
- (ingen kommentar)
- Forbedring i forhold til tidligere år.
- Fortsatt noe feilfordeling av data, men forbedring i forhold til tidligere år
- Beregning av enkelte indekser kontrolleres som stikkprøver og er forskjellig fra år til år, og dermed ikke grunnlag for sammenlikning med tidligere år

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for nett

Hjemmel

Energiloven § 10-1, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, leveringskvalitetsforskriften § 5-1

Tilsynsgrunnlag Leveringskvalitetsforskriften, systemansvarsforskriften § 22

3.19 Opprinnelsesgarantier

Tema for tilsyn

Tilsynet innebærer å påse at enhver som omfattes av forskriften om opprinnelsesgarantier etterlever denne. Det føres tilsyn av godkjente kraftverk som deltar i ordningen med opprinnelsesgarantier og Statnett som registeransvarlig.

Aktivitet

Det er gjennomført inspeksjon ved 3 godkjente vannkraftverk.

På nettsiden (cmo.grexel.com), som inneholder en database med bl.a. godkjente kraftverk i ordningen med opprinnelsesgarantier, ble det oppdaget kraftverk som var med i ordningen men ikke var godkjent av NVE. Grunnen til dette var at Statnett har videreført praksisen med at kraftverk som var godkjent av ett av deres verifikasjonsorganer i forbindelse med Renewable Energy Certificates (RECS), også var kvalifisert for ordningen med opprinnelsesgarantier etter at forskrift om opprinnelsesgaranti trådte i kraft fra 1.1.2008.

Resultat

Det ble ikke avdekket noen avvik ved de godkjente kraftverkene.

I etterkant av at det ble avdekket at noen kraftverk ikke var godkjent av NVE, har Statnett sendt ut en melding til alle de berørte kraftverkseierne som ikke hadde riktig godkjenning for deltakelse i ordningen med opprinnelsesgarantier. Flesteparten av kraftverkene er nå riktig godkjent for deltakelse i ordningen med opprinnelsesgarantier.

Vurdering

I de tilfellene hvor inspeksjon er utført av godkjente kraftverk er de innsendte opplysninger riktige, men det kan være noen mindre avvik i tallverdier.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for ressurs

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3, opprinnelsesgarantiforskriften §§ 14-16

Tilsynsgrunnlag

Energiloven § 4-3, opprinnelsesgarantiforskriften, vedtak om godkjenning

3.20 Miljøkrav ved bygging og drift av energianlegg

Tema for tilsyn

Miljøtilsynets oppgave i tilknytning til energianlegg er å:

- godkjenne og følge opp miljø-, transport- og anleggsplaner for energianlegg
- kontrollere at utbygginger er foretatt i henhold til godkjente planer
- kontrollere at konsesjonærer holder seg innenfor tillatte rammer i driftsfasen

Aktivitet

I alt 16 detaljplaner for miljø/landskap/transport/anleggsplaner er godkjent. Disse er fordelt på kraftledninger (11 planer) og vindkraftanlegg (5 planer).

Det er gjennomført 19 stedlige inspeksjoner av konsesjonsgitte anlegg fordelt på

9 kraftledninger og 10 vindkraftverk.

Det er ikke gjennomført revisjoner av energianlegg.

Resultat

I forbindelse med inspeksjoner er det avdekket 17 anmerkninger.

Vurdering

Det er en ny praksis at NVE skal godkjenne miljø-, transport- og anleggsplaner (MTA) for energianlegg. En veileder for utarbeidelse av slike planer er lagt ut på NVEs nettside i 2011. Inspeksjoner i byggefasen av vindkraft og store kraftledninger har vist at det er behov for miljøtilsynets oppfølging.

Utøver av tilsyn

Konsesjonsavdelingen, seksjon for miljøtilsyn

Hjemmel

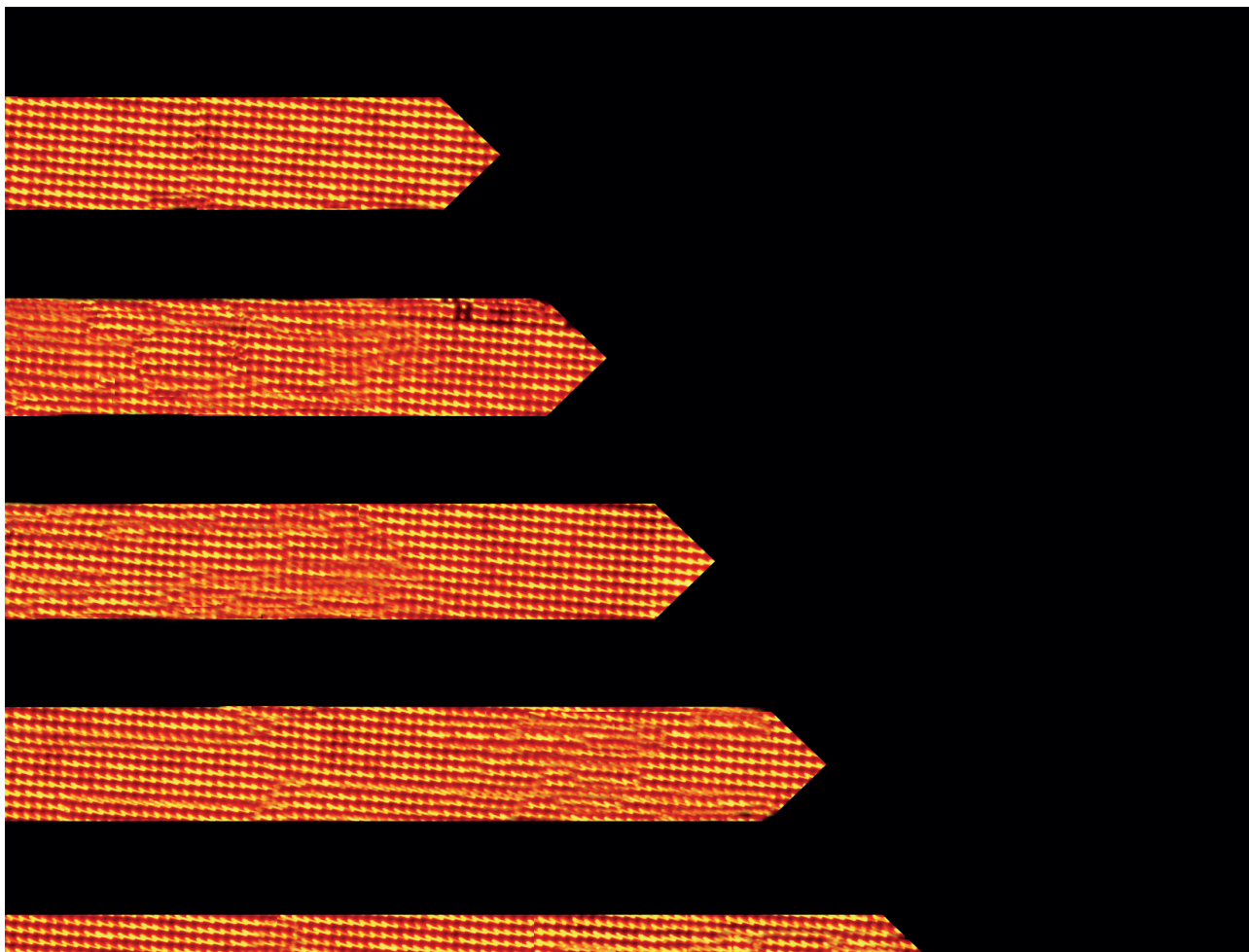
Energiloven kap. 10, energilovforskriften §§ 9-2 og 9-3

Tilsynsgrunnlag

Energiloven §§ 3-1, 3-2 og 3-5, energilovforskriften §§ 3-1 og 3-5 bokstav b og d, konsesjoner

C | Energimerking og energibruk

3.21 Energimerking av bygninger

Tema for tilsyn

Plikten til å ha energiattest og at energiattesten er en del av markedsføringen ved salg av boliger.

Aktivitet

Det er gjennomført Internettkontroll av at energiattesten er inntatt i boligannonser og -prospekter som er utlyst til salg på FINN.no for et utvalg av fem boliger i alle nitten fylker. Til sammen ble 93 utlyste salg kontrollert. To bortfalt underveis i det ene tilfellet fordi størrelsen ikke var over 50 kvm og i det andre tilfellet fordi definisjonsmessig ikke var et boligsalg, men boligmodul som anses som byggevarer.

Resultat

Gjennomgangen av resultatene viser:

- 13 % - 12 tilfeller: Plikten til å ha energiattest som del av markedsføring er etterlevd.
- 34 % - 32 tilfeller: Selv om plikten ikke er oppfylt, er energimerking med stor sikkerhet gjennomført, men energiattesten er enten helt utelatt eller bare delvis tatt med i prospektet.
- 4 % - 4 tilfeller: Selv om plikten ikke er oppfylt, er det opplyst i markedsføringen at energiattest er bestilt.
- 23 % - 21 tilfeller: Selv om plikten ikke er oppfylt, er det indirekte referert til merkeplikten gjennom å begrunne manglende energimerking med at dette er eiers plikt, at energiattest ikke foreligger eller lignende.
- 26 % - 24 tilfeller: Plikten til å ha energiattest som del av markedsføring er ikke oppfylt, og det er ingen henvisning til merkeplikten i markedsføringen.

En andel på 13 % har dermed klart oppfylt plikten, men en andel på 26 % klart ikke har etterlevd kravet. 61 % har på ulike måter henvist til energiattest i markedsføringen, men ikke på en tilfredsstillende måte.

Vurdering

NVE er ikke fornøyd med resultatet. Vi ser resultatet som uttrykk for at energimerkeforskriften er relativt ny og at for den enkelte boligeier er salg av boligen noe som skjer svært sjelden. Resultatene viser behovet for oppfølging på dette området. NVE forventer at kontrollresultatene vil bedre seg ettersom ordningen antas å bli bedre kjent og at det fremover vil være påkrevd å inkludere opplysninger om energiattest i boligannonser på FINN.no.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for energibruk

Hjemmel

Energiloven kap. 10, energimerkeforskriften § 21

Tilsynsgrunnlag

Energiloven kap. 8, energimerkeforskriften kap. II og III

ElendomsMegler

Bestill prospekt fra tilbyder

Flere eiend. fra ElendomsMegler 1

Oppdragets hjemmeside

Fakta

Prisstatistikk

Meglers logg

Prisdetaljer

Prisantydning 4 090 000,-

Kommunale avg. 17 871,-

Areal og byggeår

Primærrom 258m²

Bruksareal 302m²

Grunnflate 325m²

Tomt 471m² eiet

Byggeår 1989

Energimerking

Fasiliteter

Garasje/P-plass

Arealbeskrivelse U etg. 128 kvm. - 1 etg. 114 kvm. - 2 etg. 60 kvm.

Regulering Bolig. Reguleringsplan: Korsvik D og G fra 5.12.1983.

Bebyggelsesplan: Felt G - Areal X, vedtatt, 18.11.1986.

Korsvikkilen 13, 4638 Kristiansand S

30

3.22 Energimerking av hvitevarer

Tema for tilsyn

NVEs tilsynsoppgave innenfor energimerking av hvitevarer er todelt:

- Butikkkontroller - NVE kontrollerer at utstilte hvitevarer er påført et lett synlig og korrekt utformet energimerke
- Laboratorietesting av hvitevarer - informasjonen oppgitt på energimerket kontrolleres

I 2011 gjennomførte NVE nasjonale tester i tillegg til å delta i et nordisk samarbeidsprosjekt om testing innenfor både økodesign- og energimerkedirektivet.

Aktivitet

Butikkkontroller:

To inspektører kontrollerer at alle utstilte hvitevarer i de kontrollerte butikkene er forskriftsmessig korrekt merket.

I 2011 er 55 butikkkontroller gjennomført i fylkene Hordaland, Rogaland, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Troms og Finnmark. Totalt ble 5 168 utstilte produkter kontrollert.

Laborietesting av hvitevarer:

Testprosedyren består av en innledende 1-apparatstest der ett eksemplar av en modell testes. Dersom dette eksemplaret er feilmerket, avklarar testlaboratoriet med leverandøren om det er uenighet om resultatet og om leverandøren vil endre informasjonen på energimerket. Dersom leverandør avviser å endre merket på modellen på grunnlag av 1-apparatstesten, gjennomføres test av tre nye eksemplarer før man kan fastslå at modellen er feilmerket.

Den nasjonale laborietestingen i 2011 omfatter 1-apparatstest av ti kombiskap.

På nordisk nivå finansierte NVE innkjøpet av tre kjøleskap og tre ballaster. Testkostnadene ble dekket av Nordisk ministerråd. Teknologisk institutt i Danmark utførte testene på kjøleskapene (økodesign- og energimerking), mens testingen av ballastene (økodesign) utføres av et finsk laboratorium.

Resultat

Butikkkontroller:

Av de 5 168 utstilte hvitevarer som ble kontrollert, var 1 621 hvitevarer feilmerket. Andelen feilmerking var dermed 31 %. Det ble funnet feilmerking hos 53 av de 55 butikkene som ble kontrollert, resultatet fordelte seg slik:

- 0 % feilmerking: 2 butikker
- 1-20% feilmerking: 23 butikker
- 20-40% feilmerking: 9 butikker
- 40-60% feilmerking: 9 butikker
- 60-80% feilmerking: 8 butikker
- 80-99% feilmerking: 1 butikk
- 100% feilmerking: 4 butikker

Laborietesting – foreløpige resultater

Nasjonale tester: Av 10 kombiskap er 4 skap feilmerket på volum og/eller energibruk. Dialogen mellom laboratorium og en av leverandørene er avsluttet og leverandøren har erkjent feilmerking og vil endre volumopplysningen på energimerket. Dialogen med leverandørene av de tre andre skapene er ikke avsluttet.

Nordiske tester:

NVE bidro med tre kjøleskap og samtlige var korrekt energimerket.

3.22 Energimerking av hvitevarer (forts.)

Vurdering

Butikkontroller:

Resultatene for 2011 er de beste siden 2005. Hele 69 % av de utstilte hvitevarene var korrekt merket. En mulig forklaring på det gode resultatet kan være at NVE, i forbindelse med oppfølgingen av 2010-kontrollene, for første gang kunne ta i bruk virkemiddelet varsel og vedtak om tvangsmulkt. Når det gjelder andel butikker med feilmerking, skiller ikke resultatet seg så mye fra fjoråret der det ble funnet feil hos 49 av 50 butikker. NVE er derfor ikke fornøyd med utviklingen av resultatene når det gjelder andel butikker med alle utstilte hvitevarer korrekt merket. NVE vurderer en feilmerkingsandel på over 20% i den enkelte butikk som alvorlig fordi dette tyder på manglende rutiner hos butikkene. På apparatnivå viser resultatene en positiv trend med synkende andel feilmerking.

Laboratorietesting:

Andel feilmerking for kjøle-fryseprodukter etter 1-apparatstest er forventet på linje med tidligere år. Den videre

dialogen med de gjenværende to leverandørene vil avgjøre om det blir behov for nye 3-apparatstester.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen i NVE ved seksjon energibruk har ansvaret for å føre tilsyn. Gjennomføring av butikkontroller: Infratek Elsikkerhet AS.

Gjennomføring av laboratorietester: Teknologisk institutt, Taastrup Danmark.

Hjemmel

Lov om merking av forbruksvarer § 5

Tilsynsgrunnlag

Lov om merking av forbruksvarer § 3, forskrift om merking av husholdningsapparater. For ulike kategorier av husholdningsapparater foreligger egne forskrifter for gjennomføring av direktiv 92/75/EØF om energimerking

Antall	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Produkter kontrollert	5168	3215	5008	7222	5041	7584	7190
Feilmerket	1621	1826	1711	3138	2726	4829	4069
Feilmerket i %	31 %	57 %	34 %	43 %	54 %	63 %	57 %

3.23 Økodesign

Tema for tilsyn

Gjennom tilsynet kontrolleres at produsenter, importører og leverandører av de energirelaterte produkter som dekkes av økodesignforskriften overholder spesifikke miljøkrav. Tema for tilsyn har vært allmenne og særlige krav til miljøvennlig utforming av kjøle- og fryseapparater til husholdningsbruk.

Aktivitet

Tilsynsaktiviteten for 2011 består av dokumentkontroll og laboratoriekontroll. Det er utført 3 dokumentkontroller og 10 laboratoriekontroller.

Resultat

Dokumentkontrollen har avdekket brudd på krav om energibruk av kjøleapparater i 3 tilfeller. Det pågår fortsatt vurderinger knyttet til dokumentkontrollen

og laboratorierapportene. Det er gitt 3 varsler om vedtak om forbud mot omsetning.

Vurdering

Siden dette er et nytt område, foreligger det foreløpig lite grunnlag for noen særskilte vurderinger.

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for energibruk

Hjemmel

Produktkontrollloven § 8, økodesignforskriften kap. 4

Tilsynsgrunnlag

Økodesignforskriften kap. 2 og 3

3.24 Energy Star

Tema for tilsyn

NVE er klageorgan for eventuell misbruk av det frivillige energimerket Energy Star. Energy Star-merket benyttes på kontorutstyr (IKT-utstyr). Merkeordningen tok til å gjelde i Norge i 2005.

Aktivitet

Ingen spesiell aktivitet utover permanent webside om Energy Star siden NVE ikke har mottatt noen klager. Siden ordningen trådte i kraft i 2005 har ikke NVE mottatt noen klager på misbruk av merket.

Resultat

-

Vurdering

-

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon energibruk

Hjemmel

Lov om merking av forbruksvarer § 5

Tilsynsgrunnlag

FOR 2005-05-23 nr 458: Forskrift om gjennomføring i norsk rett av vedlegg IV til EØS-avtala nr. 18 (forordning (EF) nr. 2422/2001) om eit fellesskapsprogram for energieffektivitetsmerking av kontorutstyr gjeld som forskrift med dei tilpasninger som følger av vedlegg IV og protokoll 1 til avtala og avtala elles.

3.25 Program for energieffektivisering i energi-intensiv industri

Tema for tilsyn

Foretak innenfor energiintensiv treforedlingsindustri (innkjøpskostnaden av energivarer inklusiv elektrisitet utgjør minst 3 % av produksjonsverdien eller energiavgifter utgjør minst 0,5 % av foredlingsverdien) kan søke om å delta i et program for energieffektivisering i energi-intensiv industri (PFE) og på den måten få fritak fra el-avgiften på 0,45 øre per kWh. Deltakelse bekreftes ved at det inngås en avtale mellom foretaket og NVE.

Gjennom tilsynet kontrolleres at deltakerforetakene overholder krav til å delta i ordningen, samt krav til energiledelsessystem og øvrige krav til energieffektiviserings tiltak som er inntatt de inngåtte avtaler.

Tema for tilsyn

har vært om 1 foretak som er meldt konkurs vil bli videreført og i hvilken grad vilkårene for fortsatt deltakelse i programmet, og derved fritak for å betale elavgift, vil være oppfylt ved videre drift.

Aktivitet

Det er gjennomført dokumentkontroll av 1 deltakerforetak i PFE. Denne kontrollen er ikke avsluttet.

Resultat

Det er foreløpig ikke avklart om foretaket som er under konkursbehandling kan videreføre sin deltakelse i PFE.

Vurdering

-

Utøver av tilsyn

Energiavdelingen, seksjon for energibruk

Hjemmel

Avtalene §§ 11 til 22

Tilsynsgrunnlag

Avtalene §§ 5-11 til § 14

4. NVEs bruk av reaksjoner for brudd på energi- og vassdragslovgivningen

4.1 Samlet oversikt

NVEs reaksjonsmidler er hovedsakelig hjemlet i energiloven, vannressursloven og vassdragsreguleringsloven. NVE har hjemler til å treffe vedtak om retting, tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og tilbaketrekking av konsesjon. I tillegg kan vi anmelde foretak og enkeltpersoner for brudd på lovverket.

Det er i 2011 truffet over 350 vedtak om bruk av reaksjoner, hvorav de fleste er vedtak om retting av ulovlige forhold.

Reaksjonsvedtak i 2011

Vedtak om retting	294
Vedtak om tvangsmulkt	140
Vedtak om overtredelsesgebyr	9
Anmeldelse	0

Tallene er noe usikre. NVE jobber med å få bedre kvalitet på data, slik at tallene blir mest mulig korrekte.

4.2 Retting og tvangsmulkt

Det er i 2011 truffet nesten 300 vedtak om retting av ulovlige forhold mot vassdrags- og energianlegg. Over 200 av disse vedtakene gjelder sikkerhet ved dammer og andre vassdragsanlegg og i all hovedsak gjelder dette manglende innrapportering av opplysninger. Ca 20 vedtak gjelder brudd på vilkår og regler relatert til miljø for de samme typene anlegg. Rundt 30 vedtak om retting gjelder kraftforsyningsberedskap.

Størstedelen av sakene som har resultert i vedtak om tvangsmulkt er på energisiden. Når NVE treffer vedtak om retting av et ulovlig forhold, varsles det normalt også bruk av tvangsmulkt dersom retting ikke skjer innen den frist som er satt. Varsel om tvangsmulkt har vært gitt i over 250 saker. Det er imidlertid bare truffet ca 70 vedtak om tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt har med andre ord bare

vært nødvendig i under 1/3 av de sakene der tvangsmulkt er varslet. I mange av sakene der det er truffet vedtak om tvangsmulkt blir det ulovlige forholdet rettet innen fristen. Tvangsmulkten starter da heller ikke å løpe. Selv om det antas at en del ville ha rettet det ulovlige forholdet uten varsel om tvangsmulkt, mener NVE at bruk av tvangsmulkt virker effektivt og disiplinerende på aktørene.

4.3 Anmeldelser og overtredelsesgebyr

I 2011 har NVE ikke anmeldt noen selskaper for brudd verken på energi- eller vassdragslovgivningen. Det er imidlertid kommet endelig avgjørelse i noen saker som NVE tidligere har anmeldt. Disse vil bli nærmere omtalt under pkt. 4.4.

NVE har truffet ni vedtak om overtredelsesgebyr. Alle vedtakene gjelder brudd på energilovgivningen. På vannsiden er det sendt ut ett varsel om overtredelsesgebyr, men saken er ikke kommet så langt i prosessen at vedtak er fattet.

4.4 Nærmere om konkrete reaksjonsaker

A Vassdrag

Settefiskbransjen:

NVE anmeldte i desember 2008 et settefiskselskap for brudd på vassdragslovgivningen. I januar 2011 utstedte politiet et forelegg på 2 millioner kroner i bot og 1 million kroner i inndragning. I tillegg fikk både daglig leder og driftsleder mindre forelegg. Foreleggene ble vedtatt.

Selskapet ble blant annet bøtelagt for brudd på konsesjonsvilkår om laveste regulerte vannstand (LRV) i to vann over lange perioder, konsesjonsvilkår om minstevannføring og at selskapet ikke hadde noe internkontrollsystem. Den ulovlige reguleringen hadde medført ras og utglidning av masser. Det var straffeskjerpende at selskapet også tidligere var bøtelagt for omtrent de samme forholdene. I tillegg

til disse bruddene på vassdragslovgivningen ble selskapet også bøtelagt for flere brudd på akvakulturlovgivningen i forbindelse med rømming av fisk.

Et annet settefiskselskap ble i april 2009 anmeldt av NVE for brudd på vannressurslovens bestemmelse om konsesjonsplikt. Selskapet hadde i flere år tatt ut vann til drift av anlegg uten å ha nødvendig konsesjon. Det ulovlige vannuttaket medførte også ulovlig nedregulering av et vann og tørlegging av en elv. Etter NVEs syn var dette alvorlig miljøkriminalitet. Selskapet hadde hatt stor fortjeneste av det ulovlige forholdet. Omtrent samtidig ble selskapet også anmeldt av fiskerimyndighetene for brudd på akvakulturloven og matloven. Våren 2011 vedtok selskapet et forelegg på 800 000 kroner i bot og 1 million kroner i inndragning. Det ble også forelegg til styremedlemmene.

Når det gjelder rettingsvedtakene, er mange relatert til mangelfulle eller manglende internkontrollsystemer. Settefiskbransjen og kraftbransjen er underlagt det samme regelverket om internkontroll i vassdragslovgivningen. Av årsrapporten for 2010 går det fram at NVE mente at det var en vesensforskjell mellom settefiskbransjen og kraftverksbransjen på dette område. Erfaringene fra revisjonene i 2011 indikerer at det har vært en bedring av settefiskbransjen, og at det ikke lenger er vesentlig forskjell på avvikene mellom de to bransjene.

Ikke-konsesjonspliktige kraftverk:

Sommeren 2010 foretok NVE uanmeldt inspeksjon av 44 ikke-konsesjonspliktige kraftverk. Bakgrunnen var å danne seg et bilde av hvordan disse kraftverkene var bygget og driftet ihht. vedtaket om at tiltaket ikke var konsesjonspliktig. Alle hadde en forutsetning om slipp av alminnelig lavvannføring.

Totalt driftet 13 tiltakshavere kraftverket i henhold til vedtaket. For de resterende ble det registrert ulike brudd på forutsetningen i vedtaket om at tiltaket ikke var konsesjonspliktig. Majoriteten av bruddene berørte forutsetningen om slipp av alminnelig lavvannføring. Dette er et krav som fremgår av vannressursloven § 10. Et rør gjennom dammen med en diameter som står i samspill med vannhøyden over røret er en ofte valgt løsning for å tilfredsstille kravet om alminnelig lavvannføring. Mange hadde et slikt et arrangement, men hos noen tilfredsstilte det ikke forutsetningen fordi kapasiteten var for lav eller fordi røret var plombert igjen på luftsiden. Under befaringene ble det registrert overføringer av nabobekker og regulering av innsjøer. Alle eierne av kraftverkene som ble inspisert er informert. Til de 31 kraftverkene der det ble påvist brudd ble det sendt varsel om vedtak om retting og stans med en frist for retting. Mange eiere rettet opp eller kom med informasjon som tilsa at avviket kunnet lukkes. For de resterende 21 eierne ble det fattet vedtak om retting. Disse er eller vil bli lukket så snart klimatiske forhold tillater det.

Det var to kraftverk som utmerket seg i særlig negativ retning. En tiltakshaver hadde etablert et ulovlig reguleringsmagasin oppstrøms inntaksdammen. En annen tiltakshaver hadde bygget et kraftverk med en installert effekt som var om lag tre ganger større enn det var gitt tillatelse til. For begge tilfeller er det iverksatt retting som har medført at hhv regulering er opphørt og produksjonskapasitet er redusert (plombert) og i tråd med tillatelsen.

Ulovlig rørgate og kraftstasjon – dom i høyesterett:

I mai 2011 ble det avsagt dom i høyesterett i en sak som NVE anmeldte for noen år tilbake (lagmannsrettsdommen i samme sak ble omtalt i NVEs årsrapport for tilsyn 2010). I 2006-2007 bygget et kraftselskap en 1400 meter lang nedgravd rørgate fra fjellet og ned til fjorden. Det ble også bygget en kraftstasjonsbygning i friluft. Konsesjonen bestemte at vannet skulle gå i tunnel gjennom fjellet og at kraftstasjonsbygningen skulle være i fjell. Tunnelløsningen ville bare vært synlig ved inntak og uttak, mens rørgata gjorde et stort inngrep i terrenget. Inngrepene var for en stor del irreversible; blant annet var det sprengt. Bredden på rørgata var 20-45 meter.

I Høyesterett ble straffen for begge de to tiltalte skjerpet, til henholdsvis 90 dagers fengsel for hovedtiltalte (utbygger) (45 av de betinget på grunn av at det var gått lang tid) og 21 dagers betinget fengsel i tillegg til bot på 50000 kr, for prosjektlederen. Høyesterett la til grunn at hovedtiltalte hadde handlet med forsett, mens prosjektlederen ble dømt for uaktsom medvirkning.

Både utbygger og prosjektlederen hevdet at den andre skulle ha sørget for de nødvendige tillatelsene. Dette førte ikke fram. Det blir i dommen slått fast at både utbygger selv og entreprenører og andre som blir engasjert av utbyggere har et selvstendig ansvar for at regelverk og myndighetenes vedtak blir fulgt.

B Energiforsyning Overtredelsesgebyr:

Det er i 2011 truffet ni vedtak om overtredelsesgebyr på energisiden. Fem av disse gjelder brudd på rasjoneringsforskriften, to gjelder brudd på systemansvarsforskriften og lydighetsplikten i energiloven, mens ett vedtak gjelder brudd på konsesjonsplikten for fjernvarmeanlegg. NVE har også ilagt Statnett overtredelsesgebyr for brudd på energilovforskriften og beredskapsforskriften i forbindelse med feilene som medførte utkobling av kablene i ytre Oslofjord.

Brudd på rasjoneringsforskriften – overtredelsesgebyr:

Det er i 2011 truffet fem vedtak om overtredelsesgebyr til selskaper som har gitt uriktige opplysninger om oppfyllelse av krav til rasjoneringsplan.

Gebyrene er satt fra 50 000 kr og opp til 100 000 kr. Ved utmålingen har NVE lagt stor vekt på overtredelsens grovhet. Rasjoneringsmyndigheten har korrekte opplysninger om rasjoneringsplaner og beredskapsnivå hos selskapene både som nettselskap og KBO-enhet. Det er i vedtakene også lagt vekt på at nettselskaper driver monopolvirksomhet, dette medfører et stort ansvar. Ved å utsette utarbeidelsen av planverk for kraftrasjoneringsplan har selskapene skaffet seg mulighet til å fordele ressurser til mer bedriftsøkonomisk lønnsomme oppgaver. Dette på bekostning av forberedelser pålagt av rasjoneringsmyndigheten for å sikre samfunnsmessige verdier samt innbyggernes liv og helse ved en rasjoneringsplan. For noen selskaper er det i skjerpene retning lagt vekt på at planverket for kraftrasjoneringsplan oppviste mangler knyttet til alle vesentlige deler av planverket. NVE har ved utmålingen av overtredelsesgebyret dessuten sett hen til den antatte gevinst som er oppnådd ved å utsette arbeidet med å lage et fullgodt planverk for kraftrasjoneringsplan. Selskapets økonomiske evne er også vektlagt og er representert ved tildelt inntektsramme for 2009.

To aktører har klaget på vedtakene om overtredelsesgebyr. Klagesakene er under behandling. For de tre øvrige selskapene som ikke har klaget er vedtakene om overtredelsesgebyr endelig.

For ett av selskapene som ble varslet om overtredelsesgebyr, ble overtredelsesgebyr ikke ilagt. Årsaken til dette var at selskapet sendte NVE ny dokumentasjon etter at selskapet fikk varsel om overtredelsesgebyr. Etter gjennomgang av den nye dokumentasjonen, konkluderte NVE med at selskapet ikke hadde gitt uriktige opplysninger om selskapets rasjoneringsplan.

Brudd på systemansvarsforskriften og lydighetsplikten i energiloven – overtredelsesgebyr:

Det er truffet to vedtak om overtredelsesgebyr på hhv 500 000 kr og 750 000 kr for brudd på plikten til å etterleve vedtak om innkobling etter systemansvarsforskriften og brudd på lydighetsplikten etter energilovgivningen til å etterkomme systemkritiske vedtak fra Statnett som systemansvarlig.

NVE har ved utmålingen av overtredelsesgebyr særlig lagt vekt på overtredelsens grovhet. Etter vårt syn er manglende etterlevelse av systemkritiske vedtak fra Statnett som systemansvarlig grove og meget alvorlig regelbrudd, særlig fordi dette også er brudd på den særskilte lydighetsplikten. Hendelsene kunne antagelig vært unngått ved bedre opplæring og presisering overfor driftspersonellet av betydningen av systemkritiske vedtak. Det ble lagt vekt på at begge selskapene er profesjonelle aktører, det ene et ikke ubetydelig industriselskap og det andre et stort nettselskap. I den ene saken ble det lagt vekt på at hendelsen kunne medføre driftsproblemer i et tett befolket område. Det var i begge sakene skjerpene at nektelsen av å etter-

komme pålegget om å aktivere vernet var gjort av hensyn til å fremme egne interesser.

Begge selskaper har klaget på vedtakene om overtredelsesgebyr og saken ligger nå til behandling i Olje- og energidepartementet.

Brudd på energilovforskriften og beredskapsforskriften – overtredelsesgebyr – Statnetts drift av kabler i ytre Oslofjord:

Våren 2011 ila NVE Statnett et overtredelsesgebyr på 30 millioner for brudd på energilovforskriften og beredskapsforskriften i forbindelse med driften av 420 kV kabelforbindelsen Rød - Hasle i ytre Oslofjord.

Bakgrunn: Tre forbindelser i sentralnettet krysser Oslofjorden: 420 kV Rød - Hasle, 420 kV Sylling - Tegneby og 300 kV Flesaker - Tegneby. Våren 2008 ble det feil og utkobling av sjøkablene i de to førstnevnte forbindelsene. Statnett har anleggskonsesjon for alle de tre forbindelsene. Kabelforbindelsen Rød - Hasle (420 kV) ble den 20. mars 2008 utkoblet grunnet lavt oljetrykk på to av seks enlederkabler på delstrekningen Bastøy - Evje. Senere ble det registrert feil på ytterligere to av enlederkablene på samme strekning. Det ble registrert oljelekkasje. Hele forbindelsen var utkoblet fra og med 19. april 2008. Fra 21. november 2008 ble to av de opprinnelige fire skadde enlederkablene koblet inn, slik at forbindelsen kunne drives med nesten halv kapasitet. 17. oktober 2009 ble de to siste skadde kablene på forbindelsen Rød - Hasle innkoblet, og forbindelsen driftes nå med redusert kapasitet på grunn av de dårlige termiske forholdene for kablene på strekningen Bastøy - Evje. Kablene ble opprinnelig satt i drift i 1981. Kabelforbindelsen Sylling - Tegneby (420 kV) fikk elektrisk feil (punkttering) på en av seks enlederkabler 17. april 2008. Frakobling av feilbefengt kabel ble foretatt, og forbindelsen ble i perioden frem til 24. oktober 2008 drevet med halv kapasitet. Ny enlederkabel ble lagt og forbindelsen ble operativ med full kapasitet fra 25. oktober 2008. Kablene ble opprinnelig satt i drift i 1975.

Feilene har gitt store samfunnsøkonomiske kostnader gjennom de begrensninger som er oppstått i handelskapasitet til/fra Sør-Norge. Selv om sluttbrukere ikke har blitt direkte berørt i form av avbrudd, påvirket feilene forsyningssikkerheten. Hadde feilene inntruffet på et tidspunkt med en annen hydrologisk situasjon ville forsyningssikkerheten kunne blitt betydelig redusert.

Hovedmomentene i NVEs begrunnelse for vedtaket av 4. mars 2011 er følgende: Statnett hadde ikke ført regelmessig tilsyn med de termiske forholdene for kablene på strekningen Bastøy - Evje som er dimensjonert for naturlig kjøling fra sjøvannet. Statnett hadde ikke kartlagt omfanget og sammensetningen av massene som har dekket kablene på bunnen, og hadde derfor ikke nødvendig oversikt over hvor stor last kablene etter forholdene ville tåle. Statnett hadde ikke før feilhendelsen installert instrumentering for

kontinuerlig overvåking av høyt oljetrykk i kablene. Etter feilhendelsen ble ikke alle kabler med feil satt i driftssikker stand innen rimelig tid for normal feilretting. Statnett hadde ikke tilstrekkelig tilgang på kompetente personer og øvrige ressurser for å gjenopprette nødvendige funksjoner ved kabelforbindelsen på en sikker og effektiv måte. NVE konkluderte i vedtak av 3. mars

2009 med at ovennevnte unnlatelser utgjorde overtredelser av energilovforskriften § 3-4 bokstav a (endret nummering til § 3-5 bokstav a med virkning fra 1. juli 2010) og

beredskapsforskriften § 3-5 jf. §§ 3-2 og 3-4. NVE la til grunn at Statnett forsettlig eller uaktsomt hadde overtrådt ovennevnte bestemmelser og at overtredelsene var så alvorlige at Statnett burde ilegges overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyret ble fastsatt til 30 millioner kroner basert på de hensyn energiloven § 10-8 annet ledd oppstiller.

Statnett har påklaget vedtaket om overtredelsesgebyr og saken ligger nå til behandling i Olje- og energidepartementet.

5. Neste års tilsynsvirksomhet

NVEs tilsynsvirksomhet vil bli videreutviklet i 2012. Eksempelvis vil NVE legge vekt på å foreta en samlet oppfølging av Statnett i sterkere grad enn tidligere. Videre vil arbeidet med oppbygging av tilsyn innenfor energimerking av bygninger og økodesign fortsette. I tillegg vil NVE blant annet utvikle tilsyn overfor elsertifikater. I den forbindelse vil NVE følge opp at småkraftverk er bygd i henhold til konsesjon for å bli godkjent for elsertifikatorordningen. NVE vil også følge opp at nettselskapene inkluderer vurderinger av behovet for skogrydding i sine ROS-analyser.

Revidert internkontrollforskrift for oppfølging av vassdragslovgivningen er vedtatt og trådt i kraft fra 1. januar 2012. Det forventes at dette vil kunne lette NVEs tilsynsarbeid med aktørene innenfor vassdragssektoren.

NVE har utarbeidet forslag til forskrift med internkontroll også for andre deler av energilovgivningen enn beredskapsregelverket. Forslaget er oversendt OED.

6. Organisering

6.1 Koordinering på tvers i NVE

For å støtte og koordinere tilsynsvirksomheten som utføres av de enkelte seksjoner i NVE, ble det i 2008 opprettet en fastgruppe for tilsyn (FGT). Denne fastgruppen kommer i tillegg til fastgruppen for reaksjoner (FGR) som ble opprettet i 2007. Begge fastgruppene består av representanter både fra energiseksjonene og vassdragsseksjonene og ledes av juridisk seksjon.

Hovedoppgaven til fastgruppene er å koordinere NVEs tilsynsvirksomhet og reaksjonsbruk. Som del av dette arbeidet er det utarbeidet en tilsynsplan for 2012. Tilsynsplanen består av en handlingsplan og en revisjonsplan. Gjennom handlingsplanen velges prioriterte temaer og tilsynsobjekter for det aktuelle året. Revisjonsplanen gir en oversikt over planlagte revisjoner for det samme året.

Fastgruppene utarbeidet i 2007/2008 interne styrende dokumenter for tilsyn og reaksjoner i NVE. Disse dokumentene er senest revidert i 2010 (NVE-dokument 2-2010). De styrende dokumentene omfatter prosedyrer for gjennomføring av tilsyn, prosedyrer for bruk av reaksjoner og interne retningslinjer for valg og bruk av reaksjonsmidler.

6.2 Samarbeid med andre tilsynsmyndigheter

NVE og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) etablerte i 2008 et felles tilsynsforum for å oppnå en mer samordnet tilsynsvirksomhet rettet mot nettselskaper. Forumet er en arena for erfaringsoverføring, informasjonsutveksling og felles prosjekter. Direktoratene har i 2011 blant annet utarbeidet nærmere opplegg for samtidige tilsyn for 2012 og slutført overlappsprosjektet. Dette er nærmere omtalt i kapittel 7.3. Direktoratene inngikk i februar en ny samarbeidsavtale, som også omfatter tilsyn.

NVE har i lengre tid samarbeidet med Konkurransetilsynet og Finanstilsynet om tilsyn med kraftmarkedet. I 2003 ble det etablert et samarbeidsforum "Samarbeidet om tilsyn med kraftmarkedet". I løpet av 2011 er samarbeidet evaluert og det pågår arbeid for å lage en revidert samarbeidsavtale.

På beredskapssiden samarbeider NVE også med Nasjonal sikkerhetsmyndighet og Post- og teletilsynet.

NVE deltar også i Nasjonalt miljøforum, som består av representanter for Økokrim, Riksadvokaten og ulike tilsynsorgan. Forumet har fokus på bruk av reaksjoner ved brudd på miljølovgivningen.

7. Spesielle temaer

7.1 Kompetanseforskriften

Krav om tilstrekkelig og tilgjengelig kompetanse er hjemlet i energiloven. Konesjonsinnehaveren skal selv drifte anlegget, og ha nødvendig kompetanse til å følge opp og utføre plikter i henhold til energiloven og konsesjon. Energiloven legger klare begrensninger i adgangen til å sette ut bygging, driftsoppgaver og vedlikeholdsarbeid til en tredjepart uten konsesjon. Det er blant annet hensyn til forsyningssikkerhet og leveringskvalitet i ordinære driftssituasjoner som ligger til grunn for kravet om at konsesjonæren skal ha den praktiske kontrollen med anlegget, og ikke bare et formelt og økonomisk ansvar. Forskriften vil kunne gjøre det lettere for konsesjonærer å håndtere beredskapssituasjoner, men dette reguleres av annet regelverk, først og fremst beredskapsforskriften.

Forskrift om krav til kompetanse mv. hos anleggs- og områdekonsesjonærer (Kompetanseforskriften, FOR-2011-03-10-263) ble fastsatt av Olje- og energidepartementet 10. mars 2011. Den nye kompetanseforskriften trådte i kraft 1. juli 2011, og regulerer område- og anleggskonsesjonærers egenkompetanse i ordinære driftssituasjoner. Forskriften stiller krav til både nettselskaper med inntekstramme og kraftproduksjonsheter.

Ansvar for oppfølging av forskriften er lagt til seksjon for beredskap. Det er i tillegg opprettet en fastgruppe i NVE for å sikre koordinering i oppfølgingen.

NVEs oppfølging av forskriften vil omfatte veiledning/informasjon, tilsyn og avgjørelse i enkeltsaker. NVE legger til grunn at eksisterende selskaper som ikke oppfyller kravene i forskriften, bruker overgangsperioden fram til 1. juli 2013 til å foreta nødvendig tilpasning i organisasjonen. Overgangsperioden gjelder ikke for nyopprettede selskaper. Som ledd i veiledningen vil generell informasjon om forskriften bli gitt i forbindelse med alle NVEs tilsyn. NVE har startet kartlegging av status i selskapene med tanke på at selskapene skal oppfylle forskriftens krav innen 1. juli 2013. Tilsyn med etablerte selskaper starter etter at overgangsperioden er over.

7.2 Innrapportering av opplysninger for vassdragsanlegg

I henhold til ny damsikkerhetsforskrift ble det innført et krav om innrapportering av opplysninger og registrerte

opplysninger om personell og tilsyn ved vassdragsanleggene senere skal oppdateres eller verifiseres innen 1. mars hvert år. I tillegg kan NVE kreve at også andre opplysninger om sikkerheten ved vassdragsanlegg skal innrapporteres.

Ved første innrapportering i 2011 ble det bestemt at kun navn og kontaktinformasjon til leder og vassdragsteknisk ansvarlig, samt årstall for når det sist ble gjennomført eventuelt hovedtilsyn ved anleggene skulle innrapporteres. Det ble videre bestemt at innlevering skulle skje i løpet av en to-måneders periode, mellom 1. januar og 1. mars 2011.

Det ble bestemt at innrapporteringen skulle innsendes elektronisk. På denne måten vil man på sikt lette innrapportering for både innsender og tilsynsmyndighet ved å få opplysningene direkte inn i seksjon for damsikkerhet sitt fagsystem, Sikkerhet i vassdrag (SIV). I samsvar med retningslinjer fra Nærings- og handelsdepartementet, ble nettportalen Altinn.no valgt som plattform for autentisering og innlogging til elektronisk innrapporterings-skjema.

Ved fristens utløp var rundt 210 innrapporteringer mottatt. På dette tidspunkt manglet dermed bortimot halvparten av de forventede innrapporteringene. NVE fortsatte å motta en del innrapporteringer i dagene etter fristens utløp 1. mars. Til de 183 eierne som fortsatt ikke hadde innrapportert ble det i april besluttet å sende varsel om vedtak om retting og varsel om tvangsmulkt. Etter dette kom det en rekke innrapporteringer. I oktober 2011 ble det sendt pålegg om retting og tvangsmulkt til 40 eiere. I vedtaksbrevet ble det gitt endelig frist for innrapportering til 23. oktober.

Løpende tvangsmulkt for manglende innrapportering etter endelig frist ble satt til 500 kroner per døgn. Ved fristens utløp gjensto fortsatt innrapportering fra 21 eiere av vassdragsanlegg, hvorav 19 kommuner og to privatpersoner. Av disse innrapporterte fem kort tid etter fristens utløp, mens 12 innrapportert i november/desember. Én kommune har innrapportert etter årsskiftet, én ble i ettertid fritatt fra innrapportering, og to kommuner har ikke innrapportert per dags dato. Tvangsmulkt er ettergitt to kommuner og to privatpersoner.

Selv om gjennomgangen av de innrapporterte opplysningene ikke er avsluttet, tilsier et foreløpig anslag at flere enn halvparten ikke har gjennomført hovedtilsyn ved sine

vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1-4 slik de har krav på etter damsikkerhetsforskriften. Det synes også å være en stor andel som ikke har godkjent vassdragsteknisk ansvarlig for sine anlegg. Innrapporteringsordningen har dessuten bidratt til å bevisstgjøre de ansvarlige for vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1-4 om damsikkerhetsforskriften krav til organisasjon og faglige kvalifikasjoner. NVEs inntrykk så langt er at innrapporteringsordningen vil samvirke og understøtte det totale arbeidet i NVE knyttet til damsikkerhet.

7.3 Overlappsprosjektet

I løpet av 2011 har NVE og DSB sluttført et prosjekt for å identifisere overlapp samt avklaring av ansvar og oppgaver for overlappende områder for drift og vedlikehold av energianlegg mellom NVE og DSB.

Det ble fokusert på følgende områder innenfor DSBs forskrift for elektriske forsyningsanlegg sammenholdt med NVEs energilovforskrift og systemansvarsforskriften: vedlikehold/dimensjonering, modernisering/oppgradering og reléplanlegging og relévern.

Etter gjennomgangen ble det konkludert med at innenfor områdene vedlikehold/dimensjonering, modernisering/oppgradering og reléplanlegging og relévern foreligger det samlet sett liten grad av overlapp. Det er kun i reguleringen av relévern at det foreligger en viss overlapp. For reguleringen innenfor vedlikehold/dimensjonering av feilanalyse/statistikk, vedlikeholdsaktiviteter, og når det gjelder skogrydding innenfor avstandskrav foreligger det ikke overlapp, men det kan oppleves som overlapp.

Det ble også konkludert med at både DSB og NVE har roller i forhold til kraftsystemet og de anlegg for produksjon, overføring og forbruk som inngår i kraftsystemet. Som elsikkerhetsmyndighet er DSB opptatt av at hvert enkelt anlegg eller komponent ikke representerer noen fare for liv, helse eller materielle verdier. Som forsyningssikkerhetsmyndighet er NVE opptatt av at de anleggene/komponentene som inngår i kraftsystemet sett i sammenheng på systemnivå kan levere elektrisitet med tilfredsstillende leveringskvalitet og høy grad av pålitelighet til sluttbrukerne. Det ble understreket at det er en fundamental sammenheng mellom elsikkerhet og forsyningssikkerhet. DSBs og NVEs regulering og tilsyn vil være rettet mot de samme anlegg/komponenter. DSB og NVE vil imidlertid ha noe ulikt fokus for sin regulering og sitt tilsyn med de anlegg som inngår i kraftsystemet på de ulike stadiene i et anleggs livsløp. Roller og regelverk for de to direktorater supplerer derfor hverandre, og forutsetter et samsvirke.

Med utgangspunkt i rolle- og ansvarsfordelingen er direktoratene enige om en praktisk oppfølging av tilsyn overfor nettselskaper på alle nettnivåer. Det er enighet om at begge direktorat fører tilsyn innenfor eget regelverk på

alle nettnivå. Samtidig er det tatt hensyn til at sammenhengen mellom elsikkerhet og forsyningssikkerhet, gjør at rolle- og ansvarsfordelingen vil få praktiske konsekvenser for begge direktoratenes tilsyn. I tillegg er det utarbeidet retningslinjer for hvordan direktoratene skal sikre bedre utnyttelse av informasjon fra hverandre. Olje- og energidepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet er enige i at den omforente forvaltningsløsningen innenfor dagens regelverk er hensiktsmessig.

De avklaringer som er gjort ble kommunisert til bransjen på tilsynsseminar arrangert av Felles Tilsynsforum i oktober 2011. Dette vil bli fulgt opp i 2012.

8. Begrepene avvik og anmerkninger

Avvik

Avgjørende for NVEs tilsynsvirksomhet er hva som skal kontrolleres og hva det eventuelt skal reageres mot. NVE har i sine styrende dokumenter for tilsyn og reaksjoner (NVE-dokument 3-2010) definert dette ved hjelp av begrepet avvik.

"Avvik er brudd på krav gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen og eventuell annen lovgivning NVE forvalter."

NVE kontrollerer altså krav som myndighetene har satt i lover, forskrifter og ved enkeltvedtak, men ikke krav virksomhetene har satt til seg selv.

Ved et tilsyn ser ikke NVE det som et mål å fremstille en sak slik at det blir flest mulig avvik. Vi vil for eksempel ikke si at det er to avvik selv om ett forhold er i strid med flere forskrifter, slik som der et selskap både bryter de generelle bestemmelsene om nøytralitetsplikt for nettselskaper i energilovforskriften og de detaljerte reglene om nøytralitet i avregningsforskriften. På den annen side vil brudd på flere bestemmelser i en og samme forskrift resultere i flere avvik.

Det er også verdt å merke seg at det ikke trenger å være noen sammenheng mellom antall avvik og hvor alvorlig saken er. For eksempel kan det være mer alvorlig når et selskap får ett avvik knyttet til at selskapet ikke har etablert et system for internkontroll for vassdragstiltak enn at et annet selskap får tre avvik knyttet til ulike mangler i eksisterende internkontrollsystem.

Anmerkning

I en del saker kommer NVE i sin tilsynsvirksomhet også over forhold som ikke er brudd på myndighetskrav, men som NVE mener virksomheten bør gjøre oppmerksom på og ta stilling til om de skal gjøre noe med. I NVEs styrende dokumenter for tilsyn og reaksjoner (dokument 2-2010) beskrives slike situasjoner på følgende måte:

"Anmerkning er en påpekning av forhold med forbedringsmulighet eller et forhold som bør vurderes nærmere av virksomheten, men som ikke er brudd på krav gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen."

Hensikten med å gi anmerkninger er å bidra til forbedringer i selskapenes virksomhet. Bruk av anmerkninger begrenses til påpekninger av forhold som på sikt kan medføre avvik. Anmerkninger brukes ikke av NVE ved vurderinger av om et selskap bør ilegges reaksjoner.

9. Hjemler og tilsynsgrunnlag

Kort betegnelse	Formell betegnelse
Vassdrag:	
Vassdragsreguleringsloven	LOV 1917-12-14 nr 17: Lov om vassdragsreguleringer.
Vannressursloven	LOV 2000-11-24 nr 82: Lov om vassdrag og grunnvann.
Damsikkerhetsforskriften	FOR 2009-12-18 nr 1600: Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg
Internkontrollforskrift for vassdrag og grunnvann	FOR 2003-02-21 nr 199: Forskrift om internkontroll for å oppfylle lov om vassdrag og grunnvann.
Forskrift om kommunalt tilsyn med flomanlegg mv.	FOR-2005-06.17 nr 655: Forskrift om kommunalt tilsyn med anlegg for sikring mot flom, erosjon og skred og anlegg for å bedre vassdragsmiljøet.
Energiforsyning:	
Energiloven	LOV 1990-06-29 nr 50: Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.
Energilovforskriften	FOR 1990-12-07 nr 959: Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.
Kontrollforskriften	FOR 1999-03-11 nr 302: Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.
Avregningsforskriften	FOR 1999-03-11 nr 301: Forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettenester.
Rasjoneringsforskriften	FOR-2001-12-17 nr. 1421: Forskrift om planlegging og gjennomføring av rekvisisjon av kraft og tvangsmessige leveringsinnskrenkninger ved rasjonering.
Systemansvarsforskriften	FOR 2002-05-07 nr 448: Forskrift om systemansvaret i kraftsystemet.
Beredskapsforskriften	FOR 2002-12-16 nr 1606: Forskrift om beredskap i kraftforsyningen.
Energiutredningsforskriften	FOR 2002-12-16 nr 1607: Forskrift om energiutredninger.
Leveringskvalitetsforskriften	FOR 2004-11-30 nr 1557: Forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Kort betegnelse	Formell betegnelse
Forskrift om opprinnelsesgarantier for kraft	FOR-2007-12-14-1652: Forskrift om opprinnelsesgarantier for produksjon av elektrisk energi
Naturgassloven	LOV-2002-06-28 nr. 61: Lov om felles regler for det indre marked for naturgass.
Naturgassforskriften	FOR-2003-11-14 nr. 1342: Forskrift til lov om felles regler for det indre marked for naturgass

Energimerking og energibruk:

Lov om merking av forbruksvarer	LOV 1981-12-18 nr 90: Lov om merking av forbruksvarer mv.
Forskrift om merking av husholdningsapparater	FOR 1996-01-10 nr 16: Forskrift om angivelse av husholdningsapparaters energi- og ressursbruk ved hjelp av merking og standardiserte vareopplysninger og diverse gjennomføringsforskrifter for de ulike husholdsapparater.
Energimerkeforskriften	FOR 2009-12-18 nr.1665: Forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av tekniske anlegg.
Produktkontrollloven	LOV-1976-06-11 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester
Økodesignforskriften	FOR-2011-02-23 nr. 190 Forskrift om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter

I tillegg kommer konsesjoner og andre enkeltvedtak gitt i det regelverk NVE forvalter, samt avtalene om å fremme effektiv anvendelse av energi i energiintensiv industri.

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Rapportserien i 2012

Nr. 1 Kvikkleireskred ved Esp, Byneset i Trondheim. Kari Øvrelid (20 s.)

Nr. 2 Årsrapport for tilsyn 2011 (50 s.)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no